

СВЕТИ САВА ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ

ГЛАСНИК ЕПАРХИЈЕ ГОРЊОКАРЛОВАЧКЕ • БРОЈ 5, ОКТОБАР 2004.

ЊЕГОВО ПРЕОСВЕШЋЕНСТВО ГГ ГЕРАСИМ - ЕПИСКОП ГОРЊОКАРЛОВАЧКИ

*Његово Преосвешћенство Г.Г. Герасим,
Епископ Ђорњокарловачки*

Из бесједѣ Епископа Герасима

Сва тајна личности Богочовека Исуса Христа је у крсту Његовом, али је и тајна Његовог крста у Васкрсењу. То је она најдубља незаветна истина коју свет, који у “злу лежи”, не разуме и не прихвата. Када св. Апостол Павле каже да је “распео себе свету и свет себи”, он хоће да каже да не прихвата ни себе ни свет изван Христа и изван крста Његовог. Ја се молим Господу да заиста будем сведок те истине и да моје епископство буде у том крстоликом служењу Богу и ближњему.

Као епископ ћу радити на обнови верског и литургијског живота у повереној ми епархији, поготово на обнови наших духовних бисера: манастира Гомирја и древне Комоговине, свих осталих срушених храмова који су одувек били извори и средиште духовног живота наше епархије. Посебно ћу се трудити на обнови епархијског седишта са катедралним храмом светог оца Николаја у Карловцу, одакле би требао да почне управо из рушевина двора и саборне цркве нови живот и обнова наше Епархије. Поред тога свесрдно ћу се залагати на пољу црквене просвете и верског образовања наше омладине, јер представља духовне темеље и будућност православља у Епархији горњокарловачкој.

Трудит ћу се да као православни епископ ове епархије имам хришћански однос према свим људима, а нарочито према Римокатоличкој цркви и властима Републике Хрватске и сваким својим поступком доприносити узајамном поштовању и суживоту на овим просторима.

Још једном се посебно захваљујем Вама Ваша Светости, на очинској бризи и љубави за Цркву нашу светосавску, својој браћи Архијерејима, који су данас дошли да поделимо ову духовну радост, поздрављајем представнике Римокатоличке цркве, представнике државе Републике Хрватске, присутну господу амбасадоре и сво присутно свештенство и монаштво и вас благоверни народе Божији.

Желим свима да вам се захвалим на љубави што сте дошли и нека благодат Господа нашег Исуса Христа, и љубав Бога и Оца и заједница Светога Духа буде са свима нама. Амин.

*Епископ Ђорњокарловачки
+ Герасим*

“Свети Сава Горњкарловачки”

*гласник Епархије Ђорњокарловачке излази блајословом
Његовој Преосвешћенствѣ ГГ Герасима,
Епископа Ђорњокарловачкој.*

Издавач: *Православна Епархија Ђорњокарловачка*

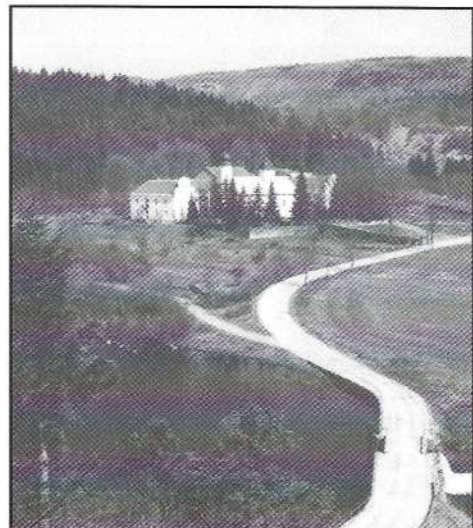
в.д. главног и одговорног уредника: *јереј Душко Сјасојевић,
парох карловачки*

Уреднички колегиј: *Игуман Данило (Љубошина), протојереј-
ставрофор Мићо Косћић, протосинђел Михаило (Вучковић),
протојереј Јеленко Стојановић, протонамесник Милош Орел, г.
Ђорђе Илић и г.Зоран Живковић*

Графички уредник: *г. Љубомир М. Кокошар*

Адреса уредништва: *ул. Радићева 14, 47000 Карловац
тел. +385 / 98 18 20 770, тел/факс: +385/47 41 15 06*

Штампа: *Сканер сјудуио д.о.о.* Стубичка 49, 10000 Загреб,
тел. +385 /01 36 91 413

Фотографије у овом броју:
Никола Д. Цетина, Ненад Ј.
Јовановић, Душанка Матић
Љубомир М. Кокошар те из архива
инж. Ђорђа Илић-а
и архива редакције

Епархија горњокарловачка

Хиротонисан за Епископа горњокарловачког Архимандрит Г. Герасим (Поповић)

У суботу 24. јула 2004. године у манастиру Гомирју, обављено је наречење новоизабраног Епископа горњокарловачког Г.Г. Герасима, а након обављеног чина наречења одслужено је празнично вечерње. Чину наречења од архијереја учествовали су: Његова Светост Патријарх српски Г.Г. Павле, Митрополити: загребачко-љубљански Јован, црногорско-приморски Амфилохије, дабробосански Николај, велескоповардарски и егзарх охридски Јован, Епископи: сремски Василије, бачки Иринеј, осјечко-пољски и барањски Лукијан, врањски Пахомије, бихаћко-петровачки Хризостом, шумадијски Јован, славонски Сава, далматински Фотије, викарни епископ јегарски Порфирије и викарни епископ Његове Светости Патријарха бугарског Максима, Знепољски Николај, умировљени епископ захумско-херцеговачки Атанасије и новонаречени епископ горњокарловачки Герасим уз учешће свештенства и монаштва Епархије горњокарловачке.

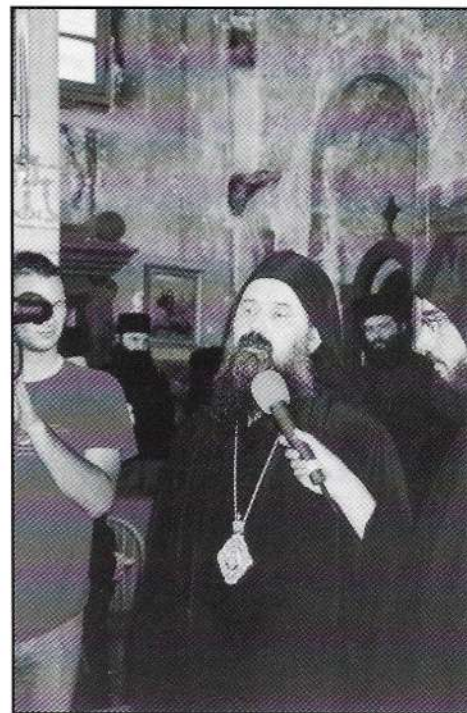
Присутне госте, Његову Светост Патријарха српског Г.Г. Павла, Митрополите и Епископе као и присутне вјернике поздравио је Епископ далматински Г.Г. Фотије са ријечима:

Ваша Светости, ваша Високопреосвештенства, ваша Преосвештенства, часни оци, драга браћо и сестре!

Дозволите да Вас све, у љубави Господњој, поздравим овде у манастиру Гомирју – светињи и духовном центру Епархије горњокарловачке.

Ова светиња и Епархија горњокарловачка, али не само оне него и све наше Епархије у Републици Хрватској, вашом високом посетом, доживљавају велику радост и част, а посебно Вашом Вашој Светости, јер нам Ви у својој светој личности иконизујете Онога који је Глава Цркве – Богочовека Исуса Христа.

Данас је велика радост за све нас, за наш народ из ових крајева, затим из Далмације, осјечко-пољске Епархије, Славоније, Митрополије загребачке, јер је овај народ у последње време понео један

Његово Преосвешћенство Епископ далматински Г.Г. Фотије држи поздравни говор

те исти крст страдања и прогона, али је, иако десеткован, остао веран својој Цркви и својој светој вери. Посебну радост и благослов ево доживљава распета Епархија горњокарловачка, која ће од данас добити свога Епископа и пастира у лицу достоблагеног архимандрита Герасима (Поповића) – да је води и брине се о овом честитом народу и Цркви Божијој на овим просторима. Вама Ваша Светости посебно благодаримо што сте дошли данас у манастир Гомирје, да нас поучите, благословите и дате нам снаге да истрајемо на путу светосавском, јер нас Ви из трона светог Саве благосиљате. Радујемо се што ће данас преко наречења, а сутра кроз хиротонију наша Црква добити новог Епископа горњокарловачког, који ће наставити подвиг сведочења Православља у овој Епархији – Епархији која је као бисерима украшена безбројним мноштвом

Долазак Његове Светости Патријарха српског Г.Г. Павла у манастир Гомирје

мученика глинских и јадовинских, а на њиховом челу стоји свештено-мученик Сава Горњокарловачки.

По речима народног песника у овој епархији је све *гроб до гроба* – гробови браће од браће пострадалих. Ми, међутим, верујемо у Онога који је Васкрсао из мртвих, па тако верујемо да ће и ови гробови једном оживети, и објавити нам велику тајну свога страдања.

Још једном добро дошли Ваша Светости, браћо архијереји и драга браћо и сестре. Нека би Господ нашим светим молитвама даровао мир и благослов народу своме, а посебно новоме владици Герасиму.

Исполајети Ваша Светости, на многаја љета!

Свечани чин хироџоније

У недјељу 25. јула 2004. године након одслуженог јутарњег богослужења којим је началствовао игуман крчки Герман, са ђаконом из царске лавре манастира Студенице, окупио се велики број вјерника и отпочела је света архијерејска Литургија на којој је началствовао Његова Светост Патријарх српски

Његова Светост Патријарх српски Г.Г. Павле у ирејнуом храму

Г.Г. Павле за учешће архијереја: Митрополити: загребачко-љубљански Јован, црногорско-приморски Амфилохије, дабро-босански Николај, велеско-повардарски и егзарх охридски Јован, Епископи: сремски Василије, бачки Иринеј, осјечко-пољски и барањски Лукијан, врањски Пахомије, средњоевропски Константин, бихаћко-петровачки Хризостом, шумадијски Јован, западноевропски Лука, славонски Сава, далматински Фотије, викарни епископ јегарски Порфирије и викарни епископ Његове Светости Патријарха бугарског Максима, Знепољски Николај, хумски Максим и умировљени епископ захумско-херцеговачки Атанасије.

При крају Свете Литургије, предајући жезал новом Епископу горњокарловачком Герасиму, Његова Светост Патријарх српски Павле је рекао:

„Тако да се свети светост ваша пред људима да виде ваша добра дела и прославе Оца вашег који је на небесима. То је програм за све нас и до краја света да будемо заиста светлост свему. По чему? По знању вере православне еванђелске, по

проповедима те вере и по устима и речима и писму, али и животом својим. Да му веру посведочимо и да на тај начин проповедамо и кад ћутимо. Као што Свети Игњатије Богоносац вели за једног младог свештеника да он проповеда и кад ћути, тј. проповеда својим делима. То нека буде драги у Христу наш нови брате, програм и Ваше вере и живота. Поставши у овај дан Епископ Православне Цркве желимо Вам свако истинско добро и у то име примите овај жезал да напасате поверено Вам стадо Христово. Послушнима нека буде за ослонац и укрепљење, а непослушне и непокорне упућујте карањем и кротким васпитавањем у Исусу Христу Господу нашем Достојан!”

Новохиротонисани Епископ Г.Г. Герасим у својој бесједи казао је:

Ваша Светости, Ваша Високопреосвештенства, Ваша Преосвештенства у Христу Господу Распетом и Васкрслем браћо и саслужитељи, часни оци, драга браћо и сестре, Слава Богу Једном у Тројици, тројици у Јединици, Беспочетном и Безузрочном Оцу и

Епископ горњокарловачки Г.Г. Герасим

Његовом Јединородном Сину, кроз Кога је све постало, и Светом Духу, Животодавцу све твари, Тројици јединосудној и неразделивој, јер мене најмањег међу браћом уздиже у наследнике апостола и светих отаца, да будем сапрестолник светом Сави српском, светом Василију Острошком и сабору српских светитеља, који се моле пред престолом Свевишњег за род свој српски, намучен и растужен. Свестан сам своје недостојности и грешности пред свемилостивим Богом, свестан сам своје младости, али тешим се речима светог апостола Павла упућених Тимотеју: “нико да те не презире у твојој младости, него буди пример вернима у речи, у владању, у љубави, у вери и чистоти” (I Тим. 4, 12), не презрите ни ви мене због моје младости, помогните ме у својим молитвама да бих могао да стекнем поверење народа и Цркве Божије и да правилно управљам Речју Истине, најпре преко мога личног примера у вери, љубави и чистоти живота.

Верујем дубоко у благодат Духа Светога, “која немоћне лечи и сироте богати”, да ће мени маломе и слабоме помоћи изнети бремене и крст архијерејског служења на славу Божију и Цркве Његове, а на спасење моје и повереног ми стада Христовог, које је мало али изабрано, “знајући, браћо љубљена од Бога, да сте изабрани” (I Сол. 1,4) да носимо крст Христа распетог и васкрслог, јер крст носити нама је суђено. Благодарим Богу, који ме приведе из небића у биће и уведе ме у живот, да се свагда надам у живот вечни и будућа добра Господа Бога и Спаса нашега Исуса Христа, који је “Првосвештеник будућих добара” (Јев. 9,11), надајући се да ћу моћи рећи по речима светог апостола Павла: “Добар рат ратовах, трку заврших, вјеру одржах. Сад ме чека вијенац правде, који ће ми у онај Дан дати Господ, али не само мени, него свима који с љубављу очекују Долазак Његов” (II Тим. 4, 7-8).

Дух Свети, који исходи од Оца и објављује се кроз Сина, изабра

мене, недостојног и малог, на трон Епархије горњокарловачке, старог Карловачког владичанства, да правилно управљам, свагда са љубављу и разумевањем, слушајући божанственог апостола народа који каже: “Пазите, дакле, на себе и на све стадо у коме вас Дух свети постави за епископе, да напасате Цркву Господа и Бога коју стече крвљу својом” (Дап. 20,28).

Служба епископа цркве Божије није лака, поготово у овим нашим временима, где смо као и увек позвани да будемо “светлост свету”, сведоци Живога Бога, и да у молитвама призивамо највеће Име, Име јединога “Пастира и Епископа душа наших” Господа нашега Исуса Христа, “јер нема другог Имена под небом данога људима којим би се могли спасти” (Дап. 4,11).

Свагда призивати и “молити се без престанка” (I Сол. 5,17), окупљени и сабрани “на једном мјесту”, а служећи свима јер Христос “није дошао да му служи него да служи и даде живот у откуп за многе” (Мт. 20, 28). Служити свима и себе приносити на жртву Богу и ближњима да би смо могли рећи: “свима сам био све да било кога придобијем за Јеванђеље (I Кор. 9,22).

То окупљање и јединство Цркве око Епископа одражава јединство Цркве око Христа и у Христу. “Сједињени тако као Црква са Исусом Христом и као Исус

Манастирски храм и двориште били су премали да би примили преко четири хиљаде окућених вјерника

Христ са Оцем – да све буде сагласно у јединству” по речима светог Игњатија Богоносца.

Наше јединство се појављује кроз Свету Евхаристију, која је суштина саме Цркве и нашега спасења, јер је она пуноћа нашег сједињења са Богом у Христу. Јер Света Евхаристија није само обична света тајна, него је тајна саме Цркве, тајна спасења, тајна вечног живота и бесмртности.

И зато онај који кроз Епископа не ступи у однос са Богом “служи ђаволу”, отуда свети Кипријан картагински и тврди да Црква почива на Епископу и да “где је Епископ тамо је и Црква”.

Благодарим и захваљујем, најпре Вама, Ваша Светости и Светом Архијерејском Сабору, што ме изабрасте на ову високу дужност, за епископа горњокарловачког. Хвала Вама и свим Архијерејима што сте данас дошли овде јер овај долазак је подршка вјерном народу горњокарловачке епархије и овим сте показали да бринете за сваку душу православну.

Рођен сам у Липљу, покрај истоименог древног немањићког манастира у ком сам и сам крштен, где су ме одмалена моји побожни родитељи, отац Момир и сада већ упокојена мајка Даница, водили и вери учили. Након завршетка основне школе своје школовање сам наставио у крчкој богословији, учећи се животу по Јеванђељу од мојих професора, којих се увек у молитвама сећам. Замонашен сам и рукоположен у чин ђаконата руком тадашњег Епископа далматинског, а сада митрополита дабробосанског господина Николаја.

Захваљујем се епископу Лонгину, сада епископу за Америку и Канаду, митрополије новограчаничке који ме је послао на студије у братску и далеку Русију у Московску Духовну Академију, где сам примљен са љубављу и од предавача и од студената. Зато се овом приликом захваљујем и Високопреосвећеном архи-епископу Верејском господину

Јевгенију, ректору Московских Духовних школа што је увек имао времена и разумевања за све студенте, а нарочито за нас Србе.

По повратку из Русије благословом владике Лонгина вратио сам се у Далмацију, у манастир мога пострига, манастир Крку и рукоположен сам у чин јеромонаха од стране митрополита загребачко-љубљанског господина Јована. Још као ученик богословије сећам се верног народа Далмације, који је долазио на поклоњење у манастир Крку, за њих највећу светињу, и увек ми је њихова вера

била пример, те сам са радом примио дужност старешине манастира. Као старешина манастира имао сам братство које ми је увек са љубављу у свему помагало да очувамо богато манастирско предање и сваког са љубављу примимо. Сада им се захваљујем и молим их да ми опросте ако сам се о некога по људској слабости огрешо.

Захваљујем се и мојим колегама – професорима богословије Света Три Јерарха у манастиру Крки, са којима сам заједно провео радећи на великом

делу васпитавања нашег свештеничког подмладка. Нека им Господ да снаге да и даље наставе ово богоугодно дело. Посебно се захваљујем мом духовном оцу епископу Фотију далматинском, који ми је увек својим личним примером, смирењем и саветима водио и у свему ми помагао и подржавао ме. Хвала Вам драги Владико на свему и надам се да ћемо увек остати једно у Христу и да ће Вам Свемилостиви Бог дати снаге да велико дело које сте добро започели у Православној Далмацији до краја и доведете.

У горњокарловачкој епархији сте поставили добре и здраве темеље и тиме сте ми много олакшали, да по узору на Ваше и моје претходнике руководим поверену ми паству ка пристаништу спасења. Поменуо бих овде неколико мојих великих претходника на трону горњокарловачке епархије: Владику Атанасија Љубојевића, оснивача манастира Комоговине, заслужног Архијереја, који је поднео прогоне и презире али је све издржао; угледног епископа Данила Љуботину у чије време је сазидан нови гомирски храм; Павла Ненадовића, потоњег митрополита карловачког; владiku Лукијана Мушицког, великог радника на црквеној просвети у овим крајевима; свештенотученика Саву Трлајића, који је са великим бројем свештеника и народа страдао у Другом светском рату; великог

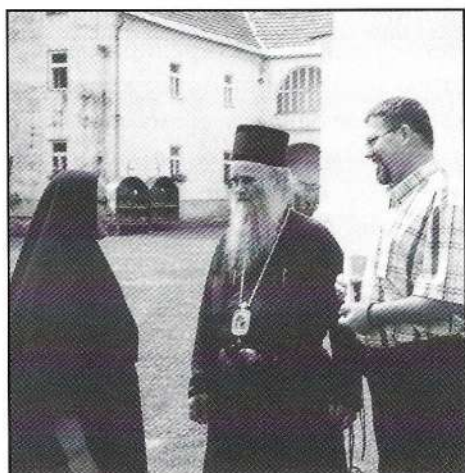

беседника родом бокела Симеона Злоковића и садашњег епископа банатског Никанора Богуновића. Хвала им за њихов труд и рад и за све што су учинили за живот и рад ове мученичке и исповедничке епархије.

Да кажем и неколико речи о програму мог будућег архипастирског рада, мој програм је живот по Јеванђељу, на који нас Христос позива речима: “идите по свему свету и поповедајте Јеванђеље сваком створењу” (Мк. 16,15).

Ја ћу се као православни епископ овог трона трудити, колико ми то Господ да, да будем сличан Спаситељу нашем који је као слуга дошао у овај свет и својим смирењем, понижењем и голготским страдањем показао нам пут Крста као једини пут задобијања истинске славе, васкрсења и вечног живота. Сва тајна личности Богочовека Исуса Христа је у крсту Његовом, али је и тајна Његовог крста у Васкрсењу. То је она најдубља незаветна истина коју свет, који у “злу лежи”, не разуме и не прихвата. Када св. Апостол Павле каже да је “распео себе свету и свет себи”, он хоће да каже да не прихвата ни себе ни свет изван Христа и изван крста Његовог. Ја се молим Господу да заиста будем сведок те истине и да моје епископство буде у том крстоликом

служењу Богу и ближњему. Као епископ ћу радити на обнови верског и литургијског живота у повереној ми епархији, поготово на обнови наших духовних бисера: манастира Гомирја и древне Комоговине, свих осталих срушених храмова који су одувек били извори и средиште духовног живота наше епархије. Посебно ћу се трудити на обнови епархијског седишта са катедралним храмом светог оца Николаја у Карловцу, одакле би требао да почне управо из рушевина двора и саборне цркве нови живот и обнова наше епархије. Поред тога свесрдно ћу се залагати на пољу црквене просвете и верског образовања наше омладине, јер представља духовне темеље и будућност православља у Епархији горњокарловачкој. Трудит ћу се да као православни епископ ове епархије имам хришћански однос према свим људима, а нарочито према Римокатоличкој цркви и властима Републике Хрватске и сваким својим поступком доприносити узајамном поштовању и суживоту на овим просторима. Још једном се посебно захваљујем Вама Ваша Светости, на очинској бризи и љубави за Цркву нашу светосавску, својој браћи Архијерејима, који су данас дошли да поделимо ову духовну радост, поздрављам представнике Римокатоличке цркве, представнике

Миширополиш Г.Г. Амфилохије у разговору са Игуманијом маиши Параскевом

државе Републике Хрватске, присутну господу амбасадоре и сво присутно свештенство и монаштво и вас благоверни народе Божији.

Желим свима да вам се захвалим на љубави што сте дошли и нека благодат Господа нашег Исуса Христа, и љубав Бога и Оца и заједница Светога духа буде са свима нама. Амин.

На Светој Архијерејској Литургији били су присутни високи цквени великодостојници и државни представници: Надбискуп и Митрополит ријечки монсињор др. Иван Девчић, Монсињор Владо Кошић изасланик кардинала Јосипа Бозанића и помоћни бискуп загребачки, Велечасни Динко Поповић, повјереник за екуменизам, Генерални викар госпићко-сењски Томислав Шпорчић, жупник врбовски Мате Вуковић, Баптистички пастор из Ријеке Ђорђе Грље, г. Фрањо Дубравић, секретар за вјерске заједнице Републике Хрватске, г. Александар Толнауер, предсједник савјета за националне мањине, саборски заступник др. Милорад Пуповац, замјеник жупана приморско-горанског Лука Денова, министар вјера Републике Србије г. Војислав Вукчевић, помоћник министра културе Р. Хрватске г. Чедомир Вишњић и представници амбасада Србије и Црне Горе, Грчке, Русије, САД и друге културне и јавне личности из Републике Хрватске, Србије и Црне Горе те Републике Српске.

Послије одслужене свете архијерејске Литургије, Његова Светост Патријарх српски Г.Г. Павле са Његовим Преосвештенством Епископом далматинским Г.Г. Фотијем одржао је конференцију за новинаре поводом хиротоније Епископа Герасима, одговарајући на бројна питања новинара. Присутним вјерницима који су се окупили испред манастирског конака обратило се Његово Високопреосвештенство Митрополит црногорско-приморски Г.Г. Амфилохије. Пригодним ријечима окупљеним вјерницима Митрополит црногорско-приморски Г.Г. Амфилохије

објаснио је значај избора Епископа горњокарловачког и показао радост што се вјерни народ у овом ратом страдалним крајевима поново окупља око своје цркве.

За све присутне госте трепеза љубави приређена је у мјесту надамак манастира Гомирја, гдје су се присутним гостима обратили Његово Преосвештенство Епископ горњокарловачки Г.Г. Герасим, Његово Преосвештенство Епископ бачки Г.Г. Иринеј, надбискуп и Митрополит рјечки др Иван Девчић, епископ знепољски Г.Г. Николај, секретар за односе са вјерским заједницама Р. Хрватске г. Фрањо Дубравић, министар за дијаспору Републике Србије г. Војислав Вукчевић, помоћни бискуп Владо Кошић, министар вјера Републике Српске г. Душан Антељ и архијерејски намјесник плашчански протојереј-ставрофор Мићо Костић. *Поздравни говор Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачки Г.Г. Герасима:*

Ваша Светости, браћо Архијереји и саслужитељи у Господу, часни оци, драги гости,

Дозволите ми да се и са овога места најприје заблагодарим Господу за овако велики дан у моме животу, зато што ме удостоји ове велике и узвишене службе у Цркви Његовој Светој, удостоји ме да будем епископ.

Свестан сам да примањем овако високог степена јерархијске службе примам и велику одговорност за поверену ми Цркву Божију. Али знам да Господ зна свачији узраст и могућности, а такођер зна мој узраст и способности и никоме од нас не даје већи терет и бремене него што можемо носити.

У досад проживљеном животу, безброј пута сам се уверио да у свакоме послу који сам започињао, а нарочито око обнове, монашког општежића, а и самих објеката манастира Крка у ком сам доскора био игуман, осетио сам присутност благослова Божијег и вођен сам руком Божијом.

Његова Светост у разговору са новинарима

Молимо се Свевишњем да ме и надаље води руком Својом моћном да “правилно управљам речју истине Његове”, да се старам о повереном ми народу, да носим њихове слабости са јединим циљем, да их кроз Свету Евхаристију приведем спасењу и заједници са Богом.

Благодарим и захваљујем се Вама Ваша Светости и свој браћи архијерејима Српске православне цркве “Што ме за верна примисте и по Божијој милости у ову службу апостолску постависте” да у најближој заједници са Вама прослављам пресвето Име Христово, “Име које је веће од сваког имена што се може назвати” (Флп. 2,9). Једино Име које даје садржину нашем ништавилу и испуњава радошћу, светошћу и животом празнину у нама. Јер то Име је једини пут живота, који се не завршава беспућем, и једина Истина живота, која се не завршава беспућем, и једина Истина живота, која се не завршава лажју, и једини Живот живота, који се не завршава смрћу.

Посебно се захваљујем браћи Архијерејима који су данас заједно са нама и са народом ове мученичке Епархије, хвала вам браћо што сте дошли да поделите

Манастир Гомирје 24. и 25. јула 2004. г.

Дочек Његове Светлости Патријарха српског Г.Г. Павла

Наречење

Хирошонија

ову духовну радост са нама, хвала вам што сте дошли да нам дате подршку да истрајемо на правом путу, хвала за молитве упућене за нас, хвала што сте у јединству са нама.

Благодарју својему другу и брату Владики Николају катори пријехал из Болгарији што би подјелит с нами ту же духовну радост каторој ми сјеводња радујемсја. Ми знакоми с Владикиј Николајем по Московској Духовној Акладемији, спаси Господи дарогој Владикиа.

Част ми је данас да поздравим и представнике Римокатоличке цркве: Надбискупа ријечног господина Ивана Девчића, Бискупа Владу Кошића, изасланика кардинала Јосипа Бозанића, представнике бискупија поречке и госпићко-сењске, и друге представнике Римокатоличке цркве, као и представника Баптистичке цркве пастора Ђорђа Грља. Ми који знамо Истину Христову позвани смо да личним примером допринесемо помирењу, суживоту и трпељивости наших народа, јер нажалост рат је направио од вековних пријатеља непријатеље.

Поздрављам представнике државних власти, овде присутног господина Фрању Дубравића, секретара Комисије за односе са вјерским заједницама, са господином Дубравићем се познајемо са других црквених свечаности и благодаримо му што је данас овдје са нама.

Желим да поздравим представнике државних власти из Србије, господина Војислава Вукчевића министра за дијаспору, као и министра вера Републике Српске, господина Душана Антеља, амбасадоре и представнике амбасада; Државне заједнице Србије и Црне Горе, братске нам Грчке, Руске Федерације, Сједињених Америчких Држава и Велике Британије.

Поздрављам представнике одбора за националне мањине при Влади Републике Хрватске, господина Александра Толнауера. Такође поздрављам и политичке представнике и заступнике у Хрватском Сабору, господина Милорада Пуповца, Војислава Станимировића, Ратка Гајицу, и овом приликом поручујем им да се боре за што бољи положај Срба

у Хрватској, а не на штету других народа, јер и на њима је одговорност за бољитак овог народа.

Желим да поздравим председника Просвете и помоћника Министра за културу, господина Чедомира Вишњића.

Поздрављам пријатеље из Републике Српске, градоначелника града Бања Луке господина Драгу Давидовића, господина Душана Торбицу, господина Жарка Дргичевића, господина Миленка Цвијановића, господина Славка Копуза и друге верне пријатеље који су несебично помагали обнову манастира Крке и богословије, верујем да ће и даље помагати тај наш расадник свештенства у овим нашим крајевима.

Поздрављам присутне професоре београдског Богословског факултета, професоре богословије у манастиру Крка, свештенике из епархија: далматинске, загребачко-љубљанске, славонске, осјечко-пољске и барањске, горњокарловачке, бањалучке, зворничко-тузланске, средњеевропске, дабробосанске, црногорско-приморске, сремске, бихаћко-петровачке, бачке, шумадијске, сво присутно монаштво, игумане манастира: Царске Студенице Тихона, славне Крке Германа, Лепавине Гаврила, мученичког Јасеновца Амфилохија, древног Рмња Серафима, Даљске Водице Исаију, далматинске Крупе Гаврила, Ђурђевих Ступова Петра, Тврдошког Саву, Житомислића Данила, и све пријатеље, сав благочестиви народ и оне које нисам поменуо да се не наљуте.

Посебно се захваљујем мом духовном оцу Епископу далматинском, који ми је својим личним примером, смирењем и саветима водио и у свему ми помагао и подржавао ме. Хвала Вам драги Владику на свему и надам се да ћемо увек остати једно у Христу и да ће Вам Свемилостиви Бог дати снаге да велико дело које сте добро започели у Православној Далмацији до краја доведете.

Његова Светост Патријарх српски Г.Г. Павле са Архијерејима у обиласку срушеног храма Св. оца Николаја

Хвала вам свима за ову манифестацију љубави, вере и јединства у Господу нашем Исусу Христу, коме је слава у све векове Амин.

Након трпезе љубави Његово Преосвештенство Г.Г. Герасим позвао је Патријарха и присутне Архијереје у посјету Карловцу. У Карловцу госте је дочекао о. Душко

Спасојевић парох карловачки гдје им је показао остатке владичанског двора у којем је дио преуређене зграде претворен у богослужбени простор.

Његова Светост Патријарх српски Г.Г. Павле са Архијерејима обишао је и остатке уништеног храма Св. Оца Николе који је миниран 1991. године.

Његово преосвештенство Епископ горњокарловачки Г.Г. Герасим

На редовном засједању Светог архијерејског сабора Српске Православне цркве одржаном од 10. до 19. маја, за Епископа епархије горњокарловачке изабран је игуман манастира Крке високопреподобни архимандрит Герасим.

Архимандрит Герасим (Зоран) Поповић је рођен 15. фебруара 1972. у Горњем Липљу. Завршио је богословију „Св. Три Јерарха“ у манастиру Крки. Као ученика трећег разреда богословије замонашио га је садашњи Митрополит дабробосански Николај. У чин ђакона рукоположио га је митрополит загребачко-љубљански и све Италије Јован, 5. октобра 1998. те године постаје игуман манастира Крке. На манас-тирску славу Св. Архангела, 2003. године Епископ далматински Г.Г. Фотије одликује га чином архи-мандрита. Као старшина манастира залагао се за обнову манастира, богословије у којој је и предавао од њеног обнављања 2001. године. Успео је да око себе окупи младо братство.

Новом Архијереју многа љета.

Велики духовници наших времена: Старац Силуан Аџонски (2)

О познању воље Божје

Старац је говорио: "Добро је увијек и у свему тражити од Бога да нас уразуми шта и како да радимо и говоримо". Другим ријечима, треба за сваки поједини случај да тражимо да познамо вољу Божију и начин како да је остваримо.

Искање воље Божије је нешто најбитније у нашем животу, јер се човјек, пошавши путем који му указује Божија воља, укључује у вјечни Божански живот.

Постоје различити начини да се позна воља Божија. Један од њих је реч Божија, односно Христове заповјести. Међутим у јеванђелским заповјестима Божија воља је изражена у једном општем смислу. То је тако и поред свег његовог савршенства, или тачније речено, баш због њиховог савршенства. Услијед разноликости животних околности човјек веома често не разумије како би требало да поступи да би то било у складу са Божијом вољом. Да би дјелатност и поступак имали добар крај, није довољно само познавање заповјести – „Љуби Бога свим срцем, свим умом, свом снагом и ближњег као самога себе“. Потребно је такође да добијемо просвјетљење од Господа, како да у животу остварујемо ове заповјести. И више од тога – нама је за ово неопходна сила свише. Онај ко је стекао Христову љубав у срцу, подстакнут њоме дела у складу са побудама које се приближавају вољи Божијој. Ипак, оне се само приближавају вољи Божијој, али нису савршене. Недостижност потпуног савршенства чини неопходним непрестано обраћање Богу са молитвом за уразумљивање и помоћ.

Није само савршена љубав недостижна човјеку, већ и савршено знање. Једно дјело, које изгледа да се чини из најбољих побуда, често може да има нежељене, чак рђаве посљедице, јер средство или начин на који је оно изведено, није био добар или једноставно био погрешан за дотични случај. Често слушамо да се неко правда тиме да је имао добру намјеру. Али, то није довољно. У животу видимо пуно оваквих грешака. Зато човјек који љуби Бога, треба Њему и да се обраћа да га Он упуту, и да непрестано у себи послушнује глас Божији.

Практично, то се овако врши: Сваки хришћанин, нарочито епископ или свештеник, кад треба да донесе неку одлуку која би била у складу са вољом Божијом, треба да се најприје одрекне

свога знања, предпоставки, жеља и планова, те да се, слободан од свега "свога", са будном пажњом у срцу помоли Богу. Прву мисао која му се јави у души последице ове молитве он треба да прими као откривење свише.

Овакво испитивање Божије воље путем непосредног молитвеног обраћања Богу, нарочито кад смо у невољи и кад нас задеси каква биједа, доводи до тога да ми, - по ријечима старца - "чујемо одговор Божији у својој души учећи се разумјевању Божијег промисла... Зато треба да се сви учимо познавању Божије воље. Ако се, пак, не будемо томе учили, никада нећемо упознати тај пут".

Ако хоћемо да постигнемо још виши облик познања Божије воље, морамо се постепено навикавати на непрестану молитву, сабирајући пажњу у срце. Но, да бисмо што јасније чули Божији глас у себи, треба да се одрекнемо своје воље и да будемо готови на сваку жртву, попут Аврама, па чак и попут самога Христа, који је, по ријечи апостола Павла, Оцу био послушан до саме смрти.

Човјек који пође овим путем имаће успјеха само ако кроз благодатни опит позна како Свети Дух дејствује у човјеку, и ако се у његовом срцу укорјени непоколебљиво самоодрицање, тј. ако се потпуно одрекне своје "индивидуалне" воље, да би познао и вршио свету вољу Божију. Тада ће му се открити у чему је прави смисао питања који је старац Силуан поставио оцу Стратонику: "Како говоре савршени?" Њему ће постати сродне ријечи светих отаца: "Јер нађе за добро Дух Свети и ми". Боље ће разумјети она мјеста у Светом Писму Старог и Новог Завјета, гдје се говори о сличном непосредном разговору наше душе с Богом, и приближавајући се истинском разумјевању непосредног богоопштења. Зато би сви људи требали да иду тим путем. Међутим, искуство нам показује да тај пут ни издалека „није за свакога“. То је стога што већина људи нити чује, нити разумије глас Божији у своме срцу, већ се поводи за својим страстима, које живе у души и својом галамом заглушују кротки глас Божији.

У Цркви постоји други пут за излазак из тог жалосног стања, на име - распитивање код духовног оца и послушност према њему. И старац је волео тај пут, ишао њиме, указивао на

његу и писао о њему. Он је сматрао да је овај смирени пут послушности најсигурнији. Био је чврсто убјеђен да ће савјет духовника, ако приступимо са вјером, увијек бити добар, користан и богоугодан. Његова вјера у дјелотворност Тајни Цркве и благодат свештенства нарочито се учврстила након што је у Старом Русику, на вечерњу у току Великог поста, духовника, старца Аврамија, видјео преображеног, "у облику Христовом", како "блиста неизрецивим сјајем". Пун благодатне вјере, он је живио у реалности светих Тајни Цркве. Сјећам се да је сматрао да је послушност духовном оцу веома корисна и у "људском" смислу, тј. на психолошком плану. Док врши своју пастирску службу, духовник пружа одговор на постављена питања као онај ко је тог тренутка слободан од утицаја страсти (под чијим утицајем се иначе налази његов питач), и зато јасније види ствари и доступнији је утицају благодати Божије.

Одговор духовника у већини случајева носи печат несавршености. Но, то није стога што је духовник лишен благодати знања, већ због тога што савршено дејство превазилази силе онога који пита, па му је недоступно. Иако духовникове поуке споља могу бити несавршене, оне ће, ако се приме са вјером и ако се ревностно примјене, увијек довести до узрастања добра. Међутим, често се дешава да питач, видећи пред собом само "човјека", почиње да се колеба у својој вјери и не прихвата прву ријеч свог духовног оца, већ му се противи, износећи своја мишљења и сумње. Једном је старац Силуан о овом вјечном питању разговарао са игуманом архимандритом Мисаилом (умро 22. јан. 1940), мужем духовним, коме је Бог јавно указивао милост и заштиту.

Отац Силуан га је питао:

- Како монах може да позна Божију вољу?
- Треба да прими моју прву ријеч као Божију вољу, - одговорио је игуман. - Ко тако поступа, на њему ће почивати Божија благодат. А ако се неко противи, ја се као човјек повлачим.

Смисао ових игуманових ријечи је овај: У случају да му неко постави питање, духовник се, као духовни отац, молитвом обраћа Богу да га Он упуту. Али, будући човјек, он одговара према снази своје вјере, по ријечима апостола Павла: Ми

вјерујемо, зато и говоримо (2. Кор. 4,13). Међутим, ми дјеломично знамо и дјеломично пророкујемо (1. Кор. 13,9). Духовник је свјестан да се он, дајући савјет другима, сам налази на Божијем суду, и зато, кад год наслути и најмање противљење питаача, даље не инсистира на својој ријечи, нити се усуђује да тврди да је она израз воље Божије, те се „као човјек повлачи“.

Ова спознаја се снажно испољава у животу игумана Мисаила. Једном је позвао код себе скоропостриженог монаха оца Силуна и наложио му да обави сложено и тешко послушање. Он то пихвати и, начинивши метанију, пође к вратима. Међутим, игуман га изненада заустави и, приклонивши главу грудима, мирно, али значајним тоном рече:

„Запамти, оче Силуане; Бог не суди два пут. Зато ћу ја, за послушање које обављаш по мом налогу, дати оговор пред Богом, а не ти. Ти нећеш дати одговор.“

Али, ако би се сусрео чак и са најмањим противљењем, игуман Мисаил би, без обзира на управни чин који је заузимао, обично одговарао: „Но, добро, урадите како хоћете“. Послије тога није понављао своје мишљење. Тако би се и старац Силуан одмах повлачио кад би сусрео противљење.

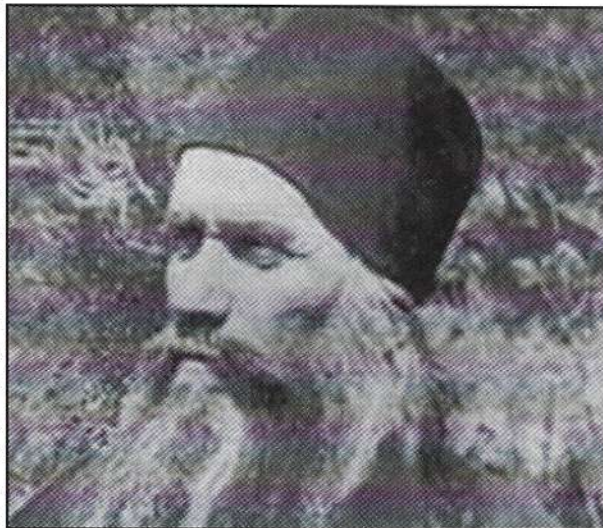
Због чега је тако? Са једне стране зато што Дух Божији не трпи насиље нити препирку, а са друге стране што је воља Божија сувише велика ствар. Ријечи духовника увијек на себи носе печат релативности и не могу савршено да смјесте ни да изразе сву пуноту Божије воље. Само онај ко духовникове ријечи прима као угодне Богу, ко их не подвргава властитом суду, или како се то каже, ко их прима „без расуђивања“, налази прави пут, јер истински вјерује да је Богу све могуће (Матеј 19,26). Такав је пут вјере, упознат и утврђен хиљадугодишњим искуством Цркве.

Говорити о овим питањима, која сачињавају тајну хришћанског живота, и превазилазе границе лијењиве свакодневнице и обичног младог духовног искуства, није безопасно, будући да многи могу погрешно да схвате неку ријеч и да је неправилно примјене на дјелу. Тада би се умјесто користи имала штета, нарочито ако се ради о човјеку који са гордом самоувјереношћу приступа неком подвигу.

Старац није волео и хтјео да одговара „из свог ума“ кад би му се неко обраћао за савјет. Он се сјећао ријечи преподобног

Серафима Саровског: „Кад сам говорио из свог ума, гријешо сам“. Он је још додавао да грешке могу бити мале, али и велике.

Оно стање о коме је старац Силуан говорио оцу Стратонику, наиме да „савршени ништа не говоре сами од себе, већ само оно што им даје Дух“, не даје се увијек чак ни онима који су се приближили савршенству, као што ни апостоли и остали светитељи нису увијек чинили чудеса, нити је пророчки Дух увијек подједнако дјеловао у пророцима. Једном би то било снажно, а други пут би их Дух напуштао.

Старац је јасно разликовао „ријечи из искуства“, од оних које су му дате као непосредно надахнуће свише, тј. ријечи које „даје Дух“. И оно прво је, додуше, драгоцјено, но ово друго је сматрао узвишенијим и вјеродостојнијим (1. Кор. 7,25). Кадкад би са великом снагом убјеђења своје питаачу говорио о томе шта је Божија воља и давао одређене савјете, а понекад, опет – да не зна шта је Божија воља за њега. Говорио је да Господ понекад не открива Своју вољу чак ни светима, јер су им се људи обратили са невјерним и лукавим срцем. По старчевој ријечи, код оног ко се усрдно моли бива много промјена у молитви: борба са непријатељем, са самим собом, са страстима, са људима, са маштом. У таквим случајевима ум није чист и много је нејасног. Тек кад наступи чиста молитва, када ум, сјединивши се са срцем, безмолвно стане пред Бога, када душа опипљиво осјети да у себи носи благодат и потпуно се, слободна од мрачног утицаја страсти и маштања, преда вољи Божијој, молитвеник у себи може да осјети надахнуће благодати.

Када ово духовно занимање – тражење Божије воље преко молитве – упражњава неко ко нема довољно искуства и који не

може поуздано „по укусу“ да разликује дјеловање благодати од утицаја страсти, нарочито гордости, неопходно је да се обрати својем духовном оцу, и, све док од њега не добије савјет, треба да се строго придржава правила: „Не примај и не одбацуј“.

„Не примајући“ – хришћанин осигурава себе од опасности да демонско дјеловање или наговарања узме за Божанско, и на тај начин навикне себе да „поклања пажњу духовима варалицама и демонским учењима“, и да демонима одаје поклоњење које доликује Богу. „Не одбацујући“, – човјек избјегава другу опасност, наиме да Божанско дјеловање припише демонима и на тај начин упадне у гријех „хуле на Духа Свега“, као фарисеји који су изгоњење ђавола од стране Христа приписивали „сили Велзевула, кнеза ђаволског“.

Друга опасност је већа од прве, јер душа може да се навикне да одбацује благодат и да је омрзне у толикој мјери да усвоји стање богопротивљења, па да се тако одредјели и на вјечном плану, услијед чега се овај гријех неће опростити ни у овоме вијеку, ни у будућем (Матеј 12, 22-32). При првој заблуди душа брже увиђа своју неправду и спасава се покајањем, будући да нема неопростивог гријеха, осим непокајаног.

Овом веома важном аскетском правилу, – „не примај и не одбацити“, као и о томе како се оно примјењује у животу подвижника, требало би говорити опширно. Али, пошто је наш циљ да у овом дјелу изложимо само неке основне поставке, а не и појединости, вратимо се на претходну тему.

Способности савршенијег познања воље Божије кроз молитву је риједак дар, који се стиче дугим трудом и великим искуством у борби са страстима, послије многих и тешких демонских искушења са једне стране, и зу велику Божију милост, са друге стране. Но усрдна молитва за помоћ свише – подједнако је потребна свима нама, како старима тако и младима, ученим и неучим, онима који имају власт као и потчињеним, очевима и дјеци. Старац је упорно истицао да сви без изузетка, независно од свог положаја, друштвеног статуса и узраста, увијек и у свему и по свом умјењу, треба да се моле Богу да их Он уразуми, да би на тај начин што више довели у склад свој пут са путевима воље Божије, све док не достигну савршенство.

припремио: ипођакон Зоран Живковић

Из књиџе "Беседа Епископа Симеона Злоковића" Проповед на Велику Госпојину

Скица за проповед на Велику Госпојину у манастиру Гомирје, 1978.

Драга браћо и сестре,

Сваки празник у току године буди у нама једно посебно осећање, изазива посебну побожност, али и посебно расположење. Посебна врста празника су празници вазани за успомену на Пресвету Богородицу. Њено Рођење, 21 септембра, Њен Покров 14. октобра и на овај данашњи празник Успења, тј. смрти Пресвете Богородице, посебно су важни и посебно драги празници у току године. Реч Успење долази од речи успнути, уснути, умрети. Пресвета Богородица је мајка нашег Спаситеља. Њен живот био је непрекидан Крст. Мајка је постала у Витлејемској пећини, на слами, у стаји, крај блага и пастира, не ни на најскромнијој постељи. Пратила је са страхом раст свога Детета, знајући од првог бегства са Њим у Египат, да му овај свет није наклоњен. Знала је како су Га примали и прогонили књижевници, фарисеји и старешине синагога и јеврејских општина. Пратила је ток Његове мисије, била сведок непријатељстава и прогонстава. Била је сведок великих патњи свога Сина по јерусалимским судовима. Била је крај Његовог крста на Голготи, пратила је Његове самртне муке и чула Његов последњи уздах на Крсту. Чула је гест велике љубави Сина према Мајци, када ју је са Крста препоручио најдражем ученику Јовану, речима: Мајко, ево Ти сина!

Била је Света Богородица и сведок славе Сина свога, Његовог Васкрсења из мртвих. Али ускоро је почело гоњење апостола Цркве, па јој је радост од присуства празнику Духова, Силаску Духа Светог на апостоле, ускоро била помућена. И, ево данас се сећамо дана Њене смрти. Предање говори, да су се сви апостоли Христови, надземаљском силом, окупили са свих страна света, некако у трен да би се нашли крај одра Пресвете Богородице, Мајке Христа Спаситеља.

И данас ће се у бројним нашим црквама и манастирима хиљаде и хиљаде нашег побожног света наћи пред иконостасима, са свећама у рукама, на свечаним литургијама, са заветним прилозима у рукама, да би и жртвом не само побожноћу обележили овај велики празник.

Свака је Мајка достојна љубави, пажње и уважавања јер је свака Мајка жртва. Она стално себе приноси добру и срећи других. Она дели своју младост, своју снагу, свој цео живот и своју старост са неким кога воли. Ако Мајци подари Бог дуг век, она је Мајка свом већ остарелом детету. Понаша се исто, пати исто, жртвује се исто, даје себе исто. Нико тако не пробди покрај кревета болног као Мајка. О, како су бедна деца која Мајку не поштују, о, како су се предале проклетству породице и домови у којима је Мајка потиснута, врећана, злостављана или чак остављена на мислот и немилост. Такви домови неће дуго трајати, срећа и здравље ће их мимоилазити, беда ће се у таквим домовима зацарити. А нису ретки домови данас где се Мајка не поштује, чак се презири и одбацује. У име највеће Мајке свих времена, Мајке Христа Спаситеља, позивам сву децу Цркве Божије, да се са љубављу односе према Мајци, чије сузе моле и проклињу. Моле, да би Бог помогао, али када су то сузе од злостављања, те сузе види Бог, па макар Мајка и благосиљала оне који је злостављају. Бог те сузе види и проклетство прима.

Данас смо сви некако радосно дошли у храм. Та наша данашња радост је одговор срца и душе на зов Божији. Јер Бог стално призива човека. Имамо онај случај у Јеванђељима, како су се на једну реч Христову, на Његов позив апостоли одмах одвајали од домови и за Њим ишли. Био сам једном сведок како се једна честита жена, која је, ето, зовом модерних времена била отпала од Цркве, сита исплакала, када се једном последије

више година нашла у једној нашој кордунској цркви. Као да се у њој одједном вратило њено детињство, сјај празника, лепота Крсног имена, Божић и Васкрс њеног детињства и све оно лепо што је било под окриљем Божијим у дому и међу људима.

Али, не мислимо да је довољно само доћи у цркву, запалити свећу, остати на служби Божјој, па се вратити своме дому и наставити у неким рђавим навикама или пороцима. Не, драга браћо и сестре, Бог од нас тражи неки стални напор, одрицање, неку жртву за добро наших ближњих и за славу Божју.

Живимо у времену изузетне људске себичности и саможивости. Истина, није у човеку све ишчезло, све добро изумрло. Далеко од тога! Али смо постали некако глуви и слепи за оне свакодневне патње наших ближњих. Љуид самују, често лишени правог пријатељства. Није ретка не само усамљена старост, него и незаштићена младост. Читао сам ових дана о судбинама деце коју су родитељи остављали по друмовима, по железничким станицама или их односили далеко од свог места па их по хладној туђини остављали. Све су ове појаве све чешће и све језивије. Данас је потребан неки велики изазов па да се покрене људско срце: велике катастрофе, земљотреси, пожари, суше или поплаве, умирање у масама, па да се људска солидарност покаже. Али сваког дана неко има неки зли догађај, који за њега није ни мањи ни сиротији него да се нашао у граду срушеном од земљотреса или разнесеног неком поплавом. Тих је око нас свуда, далеко више него ли што мислимо и верујемо.

Нека овај наш велики и драги празник, овај доживљај остави на нас дубоког трага, да се стално одазивамо на Божији зов, за добро дело, за усрдну молитву, на неку жртву за добро нашег ближњег, нашег суседа, знанца и намерника. Тако ћемо се најбоље одужити Мајци Христа Спаситеља, јер Она је ту невидљиво са нама, Она је у нашим домовима, увек спремна да нас невидљиво покрене ка Богу, коме слава у векове векова. АМИН

Бројанице

Како се молимо помоћу бројаница

Молитва помоћу бројаница један је од најстаријих начина молитве, који су нарочито његовали православни монаси. Саме бројанице имају симболички карактер. Обично су црне боје и тиме нас упућују да водимо трезвен и озбиљан живот у непрестаном покајању. Бројанице су исплетене од чисте овчје вуне, што нас подсећа да смо ми словесне овце Доброг Пастира Господа Христа који је сам као Јагањац Господњи пострадао за нас и избавио нас од вечне смрти. Мале бројанице обично имају 33 чворића. Постоје и веће бројанице од по 50, 100 или 300 чворића.

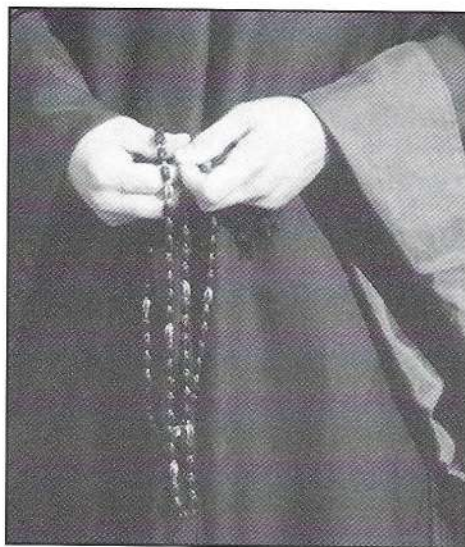
По једном старом предању, био је један монах који је желео да начини вунену бројаницу да би одбројавао своје молитве, али ђаво му је стално развезивао чвориће које би исплео. Једном му се јавио анђео и научио га да плете чворић који се састоји од седам уплетених крстова. То је један од најкомпликованијих чворова на свијету. Овакву бројаницу ђаво није могао да расаплете. Поред молитава које се налазе у молитвенику и редовно се читају у одређено доба дана, Црква Христива благосиља својим вјерницима да све своје молитве могу надопунити или замјенити кратким молитвама које се више пута учестало и сабрано понављају. Оне нам омогућају и помажу да се лакше саберемо умом на саме ријечи молитве како нам ум не би лутао.

Како, дакле, да започнемо молитву? Сабравши мисли, узмемо лијевом руком куглицу бројанице (или крстић), држећи је лагано између палца и кажипрста. Осенимо се знаком крста десном руком и тихо почнемо одбројавајући сваку поједину молитву једним чворићем.

Најчешћа молитва којом се молимо „на бројанице“ је тзв. *Исусова молишва* која гласи: *Господе, Исусе Христче, Сине Божје, помилуј ме грешноћа!* Или у краћем облику: *Господе, Исусе Христче, помилуј ме!*

Исусова молишва је најважнија молитва сваког православног

хришћанина. Она по црквеним правилима може да замјени све друге. Будући освећена самим именом Христа Бога, она у наше срце низводи божанску благодат и уноси неискazани душевни мир када се учестало понавља. Многи православни хришћани толико су се навикли на ову молитву да непрестано имају у свом срцу и на уснама име Исуса Христа, па чак и за вријеме сна, јер када се човјек навикне на њу честим изговарањем она постаје механизам који се одвија као на примјер процес дисања.

Највећа сила ове молитве лежи у самој имену *Исуса Христа*, који изгони из нашег срца сваку сметњу и немир и уноси божански мир.

Поред *Исусове молишве* уобичајено је да се хришћани моле и Пресветој Богородици и светитељима и то на слиједећи начин: *Пресвета Богородице, сјаси ме грешноћа!*

Свети (име светитеља) *моли Бога за мене грешноћа!*

Помоћу бројанице можемо да се молимо за своје ближње, свој народ и то тако што на првом чворићу бројанице изговарамо слиједеће ријечи: *Господе, Исусе Христче, помилуј слућу* (име или више имена са списка), а на

слиједећим чворићима не понављамо име онога за кога се молимо ако их има више, већ говоримо: *Господе, Исусе Христче, помилуј поменуће слуће своје!*

Такође, можемо да се молимо и за упокојене сроднике: *Господе, Исусе Христче, упокој душе уснулих слућу својих ...* (имена), а даље *Господе, Исусе Христче, упокој душе поменутих слућу својих!*

Када смо сами добро је да изаберемо неко тихо мјесто и да ријечи молитве говоримо шапатом. Православни хришћани најчешће се моле стојећи пред иконама и упаљеним кандилом, али могу да се моле и сједећи или лежећи када смо тјелесно исцрпљени или болесни. Корисно је да последије сваке изговорене молитве прекрстимо. На тај начин се наша пажња лакше веже за ријечи молитве. Међутим, молитва „на бројанице“ може да се практикује на сваком мјесту и у свакој ситуацији: у аутобусу, возу, чекаоници, приликом шетње или чак разговора у коме не учествујемо. Многи хришћани пред спавање осјене крстом своју постељу и легну у кревет заједно са бројаницом тихо се молећи док не заспу. Ујутро, када се пробуде, одмах се лате бројанице и тако започну дан молитвом.

Веома је корисно одвојити увече пред спавање и ујутро по буђењу одређено вријеме које ћемо посветити молитви „на бројанице“. Апостол Павле нас учи да се „молимо непрестано“. Свакако, када смо у друштву не можемо се молити на исти начин као када смо сами. У том случају не треба привлачити пажњу некаквим „чудноватим“ понашањем, већ на просто ћутећи у себи изговарати молитву пратећи је непримјетно окретањем бројанице. Молитва се у себи може сасвим лако вршити покретањем језика при затвореним устима и мисленим праћењем ријечи молитве. Укратко речено, можемо се молити увијек и свугдје, а да то нико други не зна осим Бога коме се молимо и нас самих. Свако намјерно привлачење пажње других људи око нас страна је духу истинске молитве коју морамо да вршимо у покајању и смирењу, скромно и тихо у „тајној одаји срца свoga“.

Приликом молитве „на бројанице“ Свети Оци апсолутно забрањују било какво маштање или замишљање слика. Наша пажња мора искључиво бити сабрана на ријечи молитве. То се постиже упорним трудом и вјежбањем пажње, али и полаганим произношењем молитве без журбе да што прије постигнемо одређени број. Бог чује

Архиепископској војно-јасенецки Лука

Шта је то Свето Причешће?

и услишава само ону молитву која се сабрано врши. Ипак, пажњу је тешко одмах постићи и зато савјетујемо да се молитва у тренуцима расејаности изговара, јер учесталим понављањем наш ум се постепено навикава на молитву и тако стиче пажњу у молитви. Заправо, најбољи начин да се научимо молитви јесте да одлучимо да је понављамо без обзира да ли успјевали да се саберемо или не. Као што кап по кап воде може да издуби и најтврђи камен тако и учесталост молитве без обзира колико нам она још била расејана, може да доведе до чисте и сабране молитве. Бројаница се може у тренуцима када је не користимо држати у цепу или, ако је мала, око руке. Ипак, није лијепо привлачити пажњу својим бројаницама, а поготово играти се њима прстима у доколици. Оне служе искључиво за молитву, а не за игру или украс. Према бројаницама смо дужни да имамо долично поштовање. Монаси и монахиње који плету бројанице и сами се моле за вријеме свог рада и зато су бројанице плод молитве и њоме су освешћене.

Зато, враћо и сестре, прионимо на молитву Господу Исусу Христу и његовим светима за себе и за своје ближње, како бисмо за вријеме овога краткога земаљскога живота задобили божанску благодат **Светога Духа**, и удостојили се вјечне награде на небесима. Господ је увијек са нама, на сваком мјесту, јер Он нас учи да је Царство небеско у нама, у нашим срцима. Дакле, потребно је само да ми увијек будемо са Њим кроз **Молитву** и друге свете врлине. Немогуће је стећи ниједну хришћанску врлину без благодати Божије, а њу добијамо првенствено молитвом. Зато је молитва - царица врлина која нас узводи ка самоме Богу и сједињује са Њим.

Светосавско звонце 3/95

У молитви прије Светог Причешћа исповједате: “Вјерујем да је ово само Пречисто Тјело Твоје и да је ово сама Пречиста Крв Твоја.”

Бог вас благословио за ово добро исповједање, за што ви, као дјеца, не расуђујући сувише, вјерујете у велику Тајну Евхаристије. Само они који су се понизили као дјеца, и без икаквог расуђивања, прихватају Христове ријечи за највећу и безусловну истину, добијају од причешћа Светим Тајнама – вјечни живот.

А они отуђеници, који су изашли ван Цркве, и који вјерују само у материјално и негирају све духовно, потпуно су неспособни да вјерују у то да нам се под видом хљеба и вина даје Тјело Христово и Крв Његова.

За њих је апостол Павле рекао: “А тјелесни човјек не прима што је од Духа Божјега; јер му је лудост и не може да разумије, јер се то испитује (1 Кор. 2, 14).”

А Света Тајна Тјела и Крви Христове је највећа тајна хришћанске вјере. О тој тајни је сам Господ наш Исус Христос у Капернаумској синагоги овако говорио: “Ја сам хљеб живи који сиће са неба; ако ко једе од овога хљеба живиће вавијек; и хљеб који ћу Ја дати Тијело је Моје, које ћу дати за живот свијема... Заиста, заиста вам кажем: ако не једете Тијела Сина Човјечјега и не пијете Крви Његове, немате живота у себи. Који једе Моје Тијело и пије Моју Крв у Мени пребива и Ја у њему. Као што ме посла живи Отац, и ја живим Оца ради; и који једе Мене, он ће живјети Мене ради... који једе хљеб овај живиће вавијек (Јн. 6, 51, 53, 56-58).

Ове Христове ријечи су биле толико необичне да чак многи од Његових ученика који су их слушали рекоше: “Ово је тврда бесједа! Ко је може слушати?” (Јн.

6,60). И тада престадоше да иду за Њим. Хоћемо ли и ми отићи од Спаситеља нашег? Хоћемо ли под сваку цијену хтјети да у потпуности схватимо велику Христову Свету Тајну?

Никако! Будимо смирени као дјеца и усудићемо се да само мало подигнемо крајичак завјесе над овом великом Светом Тајном. Уколико нам то пође за руком биће оправдана наша дубока вјера у претварање хљеба и вина у Тијело и Крв Христову. Свету Тајну Евхаристије установио је сам Господ Исус христос на Тајној Вечери. Он је тада узео хљеб, благословио га, узнео Своме Оцу молитву благодарности, преломио га, раздјелио Апостолима Својим, рекавши: “Узмите, једите; ово је Тијело Моје које се даје за вас.”

Слично овоме, благослови и чашу са вином, и пружајући је Апостолима, рече: “Пијте из ње сви, јер је ово Крв Моја Новог Завјета која ће се пролити за многе ради отпуштења гријеха” (види: Мт. 26, 26-28; Мк. 14, 22-24; Лк. 22, 19-20). Он, истинити Син Божји назива Себе Хљебом живим и Хљебом Живота. Каквог живота? Наравно, не тјелесног, јер је за њега потребан само пшенични хљеб, већ хљебом другог живота – вишњег, духовног, вјечног. Хљеб који је потребан за тај живот јесте Тјело и Крв Његова.

На Тајној Вечери Господ није дао Своје право Бого-човјечанско Тјело и Крв Својим ученицима да једу и пију, већ им је дао освештани хљеб и вино, и рекао им је да је то Тјело Његово и Крв Његова. И ове дубоко тајанствене ријечи његове ми као и све ријечи Христове, прихватамо као безусловну Истину. Он је Себе назвао Хљебом Живота. Који је сишао са неба, и хљеб који је Он преломио на вечери Тјелом Својим, а вино, дато ученицима – истинском Крвљу Својом.

И уколико бисмо, причешћујући се, хтјели да у освештаном хљебу и вину видимо изглед тијела и укус крви, био би то гријех невјеровања Христовим ријечима, које су свагда безусловно истините, и не само гријех невјерја, него и неразумијевање, јер је нама непозната истинска суштина Тијела Богочовјековог, чија су својства нама несумњиво несхватљива, а која су се више пута испољавала приликом Његовог јављања Апостолима послје Вскрсења из мртвих. Трудећи се да проникнемо у тајну претварања евхаристијског хљеба и вина у Тијело и Крв Христову, не смијемо да заборавимо да је Тијело Господа Исуса Христа и за Његова Живота било не само истински људско, већ и духовно. Христос се помолио Оцу и благословио хљеб и вино, и они постадоше Тијело и Крв Његова.

Свештеник који служи Литургију послје многих дубоких молитава благосиља хљеб, говорећи: "Претвори хљеб овај у часно Тијело Христа Твојега." А благосиљајући вино: "А што је у чаши овој у часну Крв Христа Твојега." А потом благосиља истовремено хљеб и вино, призивајући на њих силу и дејство Духа Светога ријечима: "Претворивши их Духом Твојим Светим. Амин."

И сваки свештеник испуњен вјером и страхопоштовањем изговара ове ријечи са трепетом и дубоким осећањима, јер вјерује да у том тренутку на Свете Дарове силази Дух Свети и претвара их Својом Божанственом силом у исконско Тијело и Крв Христову.

У житију великог преподобног оца нашег Сергија Радоњешког читамо како је једном приликом његов најближи ученик Симон у тренуцима када је Свети изговарао ове велике ријечи, видјео како је цео Престол и самог преподнобог Сергија захватио некакав чудан пламен. Он се брзо кретао по Престолу и окруживши Преподнобог са свих страна, овај свети пламен се скупио и ушао у Чашу са Светом Крвљу.

Зар ни ово није довољно јасно?

Нека нико од нас не посумња у истинитост претварања хљеба и вина у Тијело и Крв Христову. Уколико свим срцем будемо вјеровали да се у Светој тајни Евхаристије хљеб и вино заиста претварају у Тијело и Крв Христову, оствариће се и на нама драгоцјена ријеч Христова: Који једе Моје Тијело и пије Моју Крв пребива у Мени и Ја у њему.

С тијелом и Крвљу Својом улази у нас цјели Христос и постаје са нама, и ми пребивамо у Њему. Јер се наситије честице, молекули Тијела и крви Његове сједињују са нашом крвљу и долазе до нашег срца, дајући нам вјечни живот. Давши оне вечери Тијело и Крв Своју апостолима, Господ Исус им заповједи: Ово чините за Мој спомен.

Њима и искључиво њима, Својим изборницима, Он је дао власт да служе Божанственоу Евхаристију онако као што је Он сам управо то био учинио. А Апостоли су ову власт, као и власт проповједи Јевањђеља и вршења свих Светих тајни предали својим наследицима, епископима и свештеницима. Сви многобројни протестантски правци и секте, којима припадају баптисти, евангелисти и адвентисти (суботари), не вјерују у истинско претварање хљеба и вина у Тијело

и Крв Христову, и своје такозвано "преламање хљеба" они сматрају само обредом сјећања који се обавља да би се испуниле ријечи Ово чините за мој спомен. Међутим, код њих Света Тајна Евхаристије није ни могућа, јер код њих нема јединих законитих служитеља Свете Тајне Евхаристије – епископа и свештеника, којима је дата благодат Светог Духа у Светој тајни Свештенства, коју ови секташи такође одбацују.

Ето као што казах, усудио сам се са страхом и трепетом да подигнем крајичак завјесе над великом Светом Тајном Евхаристије. За мене ће бити велика радост ако су моје ријечи успјеле да вам улију дубоко страхопоштовање према овој великој Светој Тајни и вјеру у њену истинитост. Завршићу ову бесједу ријечима Апостола Павла: Тако који недостојно једе овај хљеб и пије чашу Господњу, биће крив Тијелу и крви Господњој. Али човек нека испитује себе, и тако од хљеба нека једе и од чаше нека пије, не разликујући Тијела Господњега (1 Кор. 11, 27-29).

Нарочито запамтите ове последње ријечи Апостола: јер који недостојно једе и пије, суд себи једе и пије.

Са страхом слушајте и ријечи свештеника које он изговара послје освештања хљеба и вина призивањем Духа Свеога: "Светиња Светима!"

Зато што ове ријечи значе да је велика светиња Тијела и Крви Христове намјењена само светима, онима који су дубоким покајањем у, суштински битној, Светој тајни Исповјести добили разрешење и опроштај гријехова. И увијек са послушношћу прихватите забрану нашег духовника да се причестите Светим Тајнама док се дубље не покајете, уколико он сматра да је то потребно због тежине ваших гријеха, јер је Господ наш Исус Христос дао Својим Апостолима, а преко њих – епископима и свештеницима, власт не само да разрешују људске гријехе, већ и да их свезују. Амин.

Св. Владика Николај жички

“Оче наш”*Оче наш**Који си на небесима**Нека се свети име Твоје**Нека дође царство Твоје**Нека буде воља Твоја**На небесима као и на земљи**Хљоб наш засуши дај нам данас**И ојроси нам дугове наше**Као што и ми ојрашћемо**дужницима нашим**И не уведи нас у искушење**Но избави нас од злота**Оче наш..*

Хришћанине, кад изречеш ове речи, тим признајеш да је твој Отац небески у исто време и Отац тога слуге и надничара, твог болесног суседа и самртника. Јер ти је заповеђено од Сина Божјег, врховног Откривача истине о Богу и Људима, да кажеш *Оче наш*, а не *Оче мој*.

Па кад признајеш, да је твој Отац у исто време Отац твога слуге и надничара, и болесног суседа и самртника, зар није јасно да тиме признајеш, да си ти брат њихов и да су они браћа твоја?

Две мисли и два осећања. Прва мисао: очинство Божије; друга мисао: братство синова Божјих. Прво осећање: синовска љубав према Оцу; друго осећање: братска љубав према браћи. Из ове две основе и велике мисли и из ова два велика и основна осећања произилазе дела и односи угодни Оцу и уходни браћи.

Ако ти хришћанине будеш свакога часа држао у своме уму оне две основне и велике мисли, и сваког часа стражио над срцем својим да се у њему не охладе она два основна осећања, сва ће твоја дела бити добра и чиста као што је добра и чиста вода што тече из доброг и чистог извора. И твој цео живот биће песма, која ће се благосно слагати са песмом браће

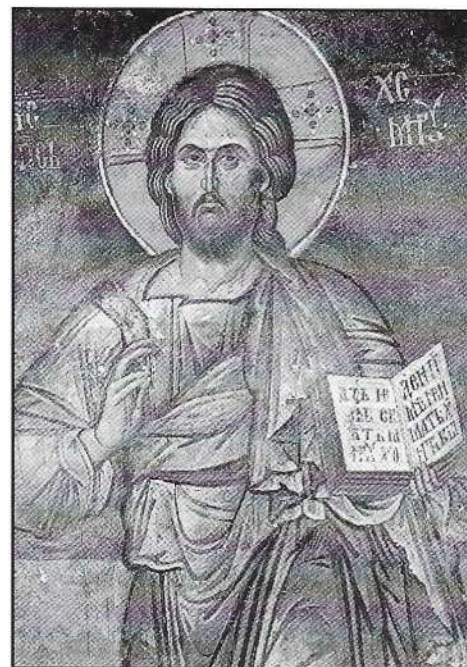
твоје око тебе. Тако ће онда друштво људско бити уређено најбоље и најидеалније, што се да замислити и пожелети.

Ако ли ти читаш *Оче наш*, а о Богу као Оцу не мислиш, и своје суседе сматраш туђинцима, сва ће твоја дела бити наопака, твој пут биће Каинов пут, твој живот мутна вода из мутна извора, твој свршетак као Јудин свршетак.

Зовеш ли пак се хришћанином, а *Оче наш* уопште не читаш, онда си као путник на мору без компаса и без поларне звезде, на бури, у тами, у очајању, с изгубљеним сазнањем одакле, како и камо путујеш.

Који си на небесима..

Тамо где је Отац наш, тамо је и Отацбина наша. Незнабошци који виде свога родитеља једино у овом материјалном свету, било као човека, или као реку (Ганг, “Мајка Ганг” – кажу Хиндуси) или као сунце (стари Мисирци) или месец (Асирци, Арабљани) или огањ (Персијанци), не могу ни веровати у неку другу Отацбину до у земаљску. Но ми Хришћани сазнали смо од Господа Христа за истинског свог Оца који је на небесима, следствено и за Отацбину која је на небесима. Отацбина је благо велико, а Господ је рекао “Где је благо ваше, ондје је и срце ваше”. Је ли благо наше на небесима, онда и срце наше мора бити на небесима. Из овога следује да ми можемо свој земаљски живот уредити тако само ако га не сматрамо главним него припремним животом. Наши друштвени односи лако се даду довести у склад, ако ми брижно мислимо о преласку – и то врло скором преласку – у нашу небеску отацбину. Они који се срцем нису лепили за земљу најбоље су уређивали друштва људска на

*Христос
(фреска Пећка патиријаршија)*

земљи. У манастирским општежићима, где су живели монаси разног језика и из разних земаљских отацбина, а где је број братије понекад премашао 10000, уређење друштвено било је колико просто, тако савршено.

Сви су они искали најпре царства небескога и њихово мало царство земаљско без муке се доводило у ред и поредак, какав се ретко постиже и међу најближим крвним рођацима.

У наше време многи не могу да спавају бринући како да уреде цео свет као једну фамилију, међутим, разводе се са женом и суде са децом својом. Ни двоје дакле не могу заједно, а хоће милионе да организују у једну заједницу! Докле год Хришћани не схвате у смртној збиљи, да је прави Отац њихов и права отацбина њихова на небесима, и докле год све благо своје буду гледали на земљи, прилепљени свим срцем уз то бедно благо, дотле ће Хришћански народи све звучније викали о друштвеном уређењу, а корачати све дубље из хаоса у хаос.

Нека се свети име твоје..

Нека се сви наши послови у овом прелазном животу освештају

именом Божјим. Нека наше друштвено уређење буде насловљено и покривено именом Божјим. Име је што и личност. Ко свети име, свети личност тога имена. Ко дакле свети име Оца небеснога, тај свети Његову личност. Нека сви наши послови буду споменици достојни Имена Божјега. Нека наше друштвено уређење има за циљ свећење Имена Господа Бога, како у великим линијама тако и у ситним појединостима. Јер је Бог највиша стварност, вечна и свеобимна, те свако друштво уређено насупрот тој стварности представља безумну илузију и хаос, што опет доводи људе до очајања и самоубиства.

Ако име божје не представља главни ауторитет у једном хришћанском друштву, онда тај ауторитет замењен је значи неким именом човечијим. И ми заиста видимо у наше дане, како многа друштвена уређења носе име једног човека, који је то уређење прописао и увео. И докле буде трајало то уређење – а то је од данас до сутра – држаће се имена тих људи у части; то јест светиће се имена њихова место свећења имена Божијега. После њих биће друкчија друштвена уређења, и држаће се у части и светити друга нека имена људска. Народи ће се пребацивати из једног чуна у други на бурном мору, док ће лађа са Божијим именом стајати украј њих и чекати, да се измучени путници пребаце у њу.

Нека дође Царство Твоје

Царство Божије не може се разлучити од царовања Божјег. Царство долази заједно са царем. Била би бесмислица исчекивати царство, а одбацивати цара. У црквеној молитви "Царју небесни Утјешитељу" верни просе Цара Духа да дође: "дођи и усли се у нас". Смисао обеју молитава је јасан: царство Божије доћи ће онда када и Цар Бог дође.

Просећи царства Божјега ми уствари просимо најсавршенију власт; а просећи долазак Цара Бога

ми просимо долазак најсавршенијег владара над собом.

Створитељ наш већ влада потпуно почетком и свршетком нашег земаљског живота; зашто Га не би пустили да Он влада и на целој животној линији између почетка и свршетка? Он је господар рођења и смрти; нека Он господари и над свим временом између рођења и смрти.

Рећи ће неко: како то да толико хиљада људи скоро две хиљаде година посведневно изговарају молитву; нека дође царство Твоје, међутим царство Божје још није дошло? Несумњиво, дошло је; дошло је и царство и Цар појединим душама, што значи многим милионима правих хришћана. Само оно није још дошло да се види и осети у друштвеном поретку света. Није постало непоколебљивим, признатим и усвојеним основом друштвеног поретка света. А што се није догодило, кривица је како до оних који уопште не читају Оченаш, тако и до многих оних који га читају сваки дан а боре се за царство земаљско, грабе се за власт над земљом и народом, одбацујући у пракси власт Божију и хотећи узети ову у своје руке.

Нека буде воља твоја на небесима као и на земљи..

У небесном духовном свету, у који ћемо, ако Бог да, и ми прећи, влада савршена воља Божја. Но та владавина воље Божје није силом наметнута него ју духови светлости драговољно усвајају, покорављују своју вољу са великом ревношћу вољи Божјој као јединој непогрешној. И друштво звезда, мрави и пчела, уређено је једино вољом Божјом. Била би потпуна

бес-мислица уређивати друштво људи насупрот и мимо воље Божје. Том бесмислицом, нажалост, руководе се многи савремени уређивачи људског друштва. Они доносе законе за људе без обзира на закон Божји, којим је објављена воља Божја. Отуда беспоретци, неправде и раздори, хаос и очајање, незадовољство и рат свакога против свакога.

Не треба много памети па се уверити, да само Онај који је створио људе најбоље зна зашто их је створио, то јест зна циљ живота људског на земљи. Међутим ми видимо да друштва људска покушавају често да уреде баш они људи, који јавно одричу сваки циљ животу људском на земљи. Заснивати друштво људско на вољи људској значи заснивати га на бесциљности, незнању и неправди. Ја се радујем да чиним вољу Твоју, о Боже мој, закон твој у срцу је моме (Пс. 40,8), рекао је онај цар који се увек горко кајао кад је ишао само за својом вољом.

Ако ти, читаоче, као хришћанин желиш не само да ти будеш добар Хришћанин него и да цело хришћанско друштво буде уређење тога друштва. А у чему је воља Божја, то је јасно откривено од Христа, који је открио и све циљеве.

Хлеб наш насушни дај нам данас..

Као што не говоримо *Оче мој*, тако не говоримо ни хлеб мој. Отац је заједнички свима синовима Божјим, и дарови Очеви су заједнички. Ово је први морално-економски принцип за друштвено уређење; морални јер признајемо, да је хлеб од Бога, и економски, јер хлеб што Бог даје припада свима. Хлеб наш насушни просимо ми од хлебодавца Оца небесног. Зашто је речено насушни? Зато да би били скромни и не тражили никакав луксуз. Наше телесне потребе треба да ограничимо на оно што је нејнеопходније, по речи апостолској: “а кад имамо храну и одећу; овијем да будемо довољни” (1. Тим. 6,8). Јер луксуз упропашћује тело, упропашћује душу, упропашћује целог човека. Ово је други морално-економски принцип; морални јер нас штити од луксуза и покаврености; економски, јер хлеб треба да стигне за све нас. Дај нам данас. Зашто просимо хлеб од Бога само за данас? Зато што сутра можемо не бити у овојем животу. Зато што знамо да нисмо ми господари живота него Створитељ

наш. Још и зато, да би се тргли о нагомилавања непотребног богатства за не извесно сутра, а остављали браћу своју гладну данас. Г л а д н о г а н а х р а н и , жеднога напој, нагога одени.

Ове заповести Божје не може нико испунити ко из страха за сутрашњу гомила више од најпотребнијег. Ово је трећи морално-економски принцип, морални, јер се бар њиме ослобађамо брига које је Творац узео на себе; економски, јер спречава глад једних спречавајући нагомилавање за сутра других. У ове три речи изречена је већа и боља друштвено-економска наука него у многим ученим књигама и фантастичним теоријама. А што је главно ова друштвено-економска наука има моралну подлогу и ауторитет божански, што сав остали свет нема.

И ојпроси нам дугове наше као што и ми ојрашћамо дужницима нашим..

Има људи који читајући Оче наш изостављају други део овог искања (као што и ми опраштамо дужницима нашим). Боје се обавезе. Међутим, Бог одлучно тражи од нас ту обавезу. Он ће нама опростити онако како ми будемо опраштали.

Но лудо је бојати се оне обавезе и онога услова. Јер ми бескрајно више дугујемо Богу него што нама може сав свет дуговати. Ми Му дугујемо и живот, и разум, и здравље, и светлост, и кишу и све што имамо, што знамо и што можемо. У Јеванђељу је учињено сравњење наших узајамних дуговања према нашем дуговању Богу као 100 гроша према 10.000

таланата. И најзад, кад узајмљујемо ми узимамо Божје од човека, а кад враћамо, ми враћамо опет Божје човеку. Јер на крају крајева све је Божје, по речи праведника: го сам изашао из утробе матере своје, го ћу се и вратити” (Јов. 1,21).

Учени богослови прави су кад мисле, да се под дуговима разумевају греси људски. Ми молимо Бога да нам опрости грехе наше према Њему као што и ми опраштамо грехове људске према нама. Сасвим тачно. но и дуг и грех означавају неки мањак у животу човечјем. И за дуг и за грех тражи се наплата. Но и једно и друго може бити нама опроштено од Бога ако ми праштамо дужницима својим. “Дајте у зајам не надајући се ничем” каже Христос на другоме месту. Аки ти врати, прими ако ли не може да врати, опрости му. Јер и ти никад не можеш вратити дуг оцу Небеском.

У бескрајно сложеној и замршеној науци о финансијама, ова наука је једини излаз, једино решење. ***Погај, и гаће ти Бој. Ојпроси и ојпросиће ти Бој.***

И не уведи нас у искушење..

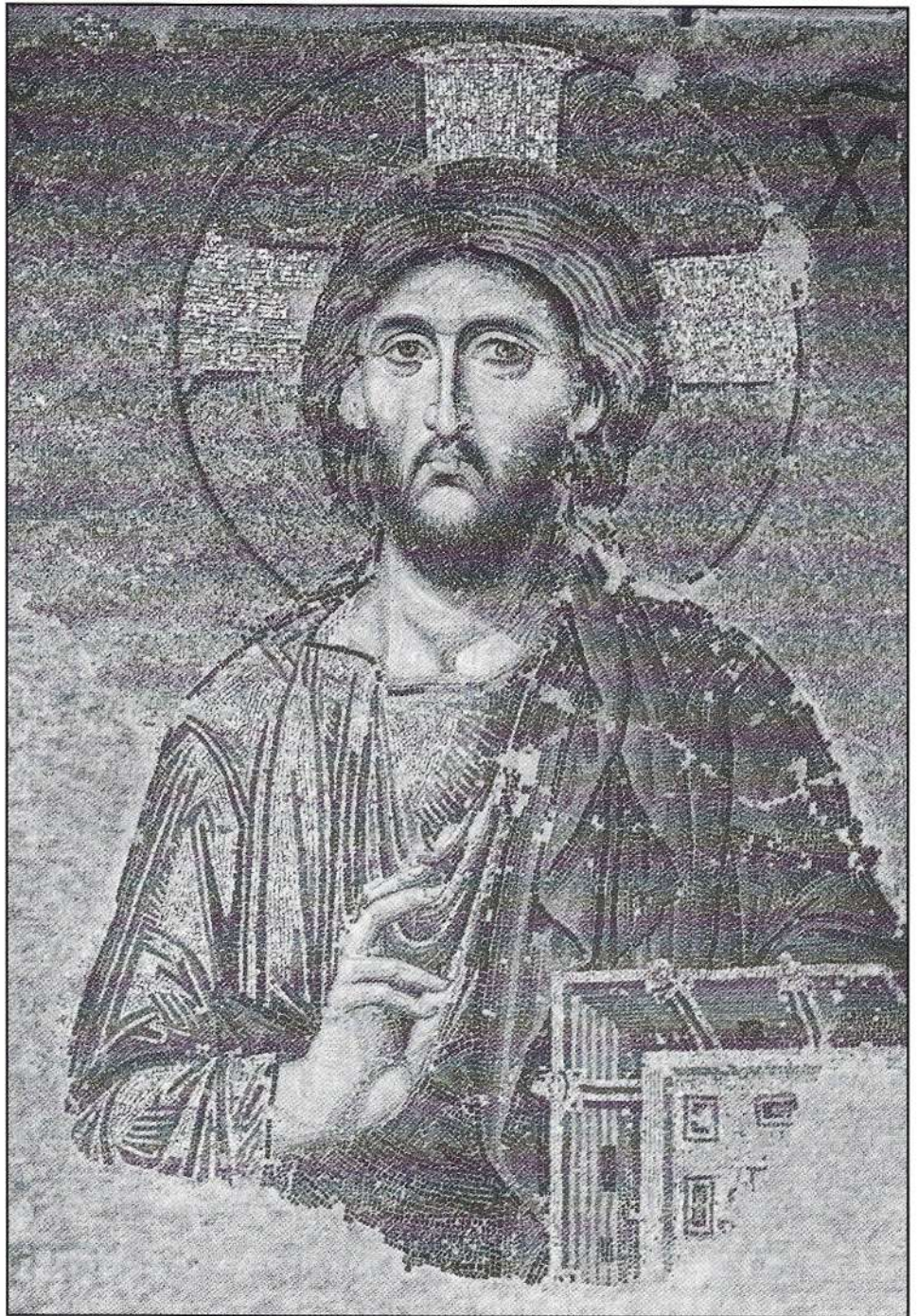
Кушати значи испитивати. Да није греха, не би било ни кушања. Свакога куша његова сласт која га вуче и мами, сласт рађа гријех а гријех рађа смрт, каже апостол Јаков. Бог је стављао на испит веру Аврамову, цело-мудреност Јосифову, трпљење Јовово. И они су сви добро положили испит. Но ми се осећамо слаби и молимо Бога да нас не ставља на испит, јер ћемо пасти и пропасти. Земаљска власт и телесна жеља чим се зачне у људима, људи изгубе визију свеопштега Оца небеснога, и падају у очајну и убитачну себичност: почињу светковати име своје изнад Божијег, ишту царство земаљско место небеског, својом вољом потискују вољу Божију, хлеб наш називају хлебом лично својим, просе од Бога милост а према својим дужницима

остају немилостиви до краја. Кроз то цело друштвено устројство почињу се колебати као зграда од сталног земљотреса. Спаси нас, Боже, од свих оних искушења! Не уведи нас у искушење – у позитивном смислу речено значи: спаси нас од искушења! То јест: спаси нас од нас самих!

Ова молитва је од огромног значаја по одржање правилно уређеног друштва. Њом људи признају своју немоћ да одрже сва она добра од Бога за која се моле у претходним молитвама. Ако и приме све оно зашто су молили Оца свог небесног, у страху су да по немоћи својој све то не злоупотребе и не покваре. Бдите и молите се, рекао је Христос на другом месту, да не паднете у напаст, то јесте искушење. Када синови Оца небеснога заснују друштво како су желелеи, морају непрестано бдити да се не погорде те не припишу себи оно што им је од Бога даровано, и морају се непрестано молити Оцу небесном, да се даровано не умањи и не прекине.

Но избави нас од злога..

Овим се молимо Оцу небесном, да нас избави од сатане, који је носилац свакога зла, крвник људски од почетка, лажа и отац лажи (Јов. 8,24). Он заслепљује људе, и заслепљене води их од илузије ка илузији, како у личном животу тако и у друштвеном. “Окрените карте, учините револуцију, осветите се својим непријатељима, створите још једну радикалну друштвену промену и имајте рај, и бићете богови!” Тако од памтивека шапће људима сатана “државник”. И људи су га по хиљаду пута послушали, по хиљаду пута пролили братску крв, похулили на Оца небесног, и по хиљаду пута, разочарани, падали у очајање. А да се не би очајници досетили, ко је главни кривац, крвник људски је поново дошаптавао очајницима: “Криви су ти и ти људи; удри те њих; промените власт, окрените точак друштвени још једном; учините још само један корак, и ви сте богови, и

рај је ваш!”. И тако се точак окреће у једном месту, тонећи све дубље у благо, док људи понављају сатанску лаж о “прогресу”.

Докле год човек буде сматрао човека као извор зла друштвенога, а не сатану, дотле ће место братољубља владати братоненавист и братоубиство. А да је сатана главни узрочник зла показао је Спаситељ тиме што је први сукоб и обрачун у спасавању људи Он имао са сатаном на Гори Искушења.

У претходној молитви: и не уведи ме у искушење, ми се молимо Богу да нас сачува од нас самих, док

у овој последњој ми молимо, да нас избави од злога, то јест од онога који на свакој клизавици искушења чека људе са својим отвореним чељустима.

У једном Хришћанском друштву палог брата треба сматрати као човека у искушењу, и цело друштво је дужно молити се Оцу небесном, да га поврати од искушења и спасе од сатне. И ово је по примеру Христа, који рече Петру: Симоне, Симоне, ево вас иште сатана да би вас чинио као пшеницу. И ја се молих за тебе да твоја вера не престане (Лука 22,31).

Фелџон (3)

Житије Светої Владике Николаја охридскої и жичкої

Нз овог периода потичу многа капитална дјела Владике Николаја о којима би требало говорити много опширније. Овдје их вриједи само споменути, као и она друга, не мање значајна пастирска, добротворна и општенародна дјела Владике Охридског и Жичког, као што су: његов рад са побожним нашим народом и посебно са богомољцима, његово обнављање многих порушених, запуштених или полупразних манастира у Охридско-Битољској и Жичкој епархији; његово обнављање и подизање гробаља, споменика, чесама и других добротворних народних установа и задужбина. Нарочито треба истаћи његов рад са сиромашном дјецом и ђацима.

Остало је и до данас познато њиме основано и до рата подржавано склониште и хранилиште за сиромашну и сироту дјецу, без разлике нација и вјера, у Битољу – познати Декин „Богдај“, који је успјешно водила социјална радница Нада Ацић, потоња монахиња у манастиру Враћевшници, мати Ана. Позната је Владичина дјечија пјесмица из „Богдаја“:

„Ми смо мали Битољчани
Малишани, сиротани,
Кућа нам баш на крају
У Богдају ка’ у рају, у Богдају“

Николај је слична дјечија хранилишта, сиротишта и прихватилишта за ситочад и сиротињу отворио и у Краљеву, Чачку, Горњем Милановцу и Крагујевцу, у којима је било смјештено пред рат око 600 сироте и сиромашне дјеце. Уопштено речено, епископ Николај је био велики обновитељ јеванђелског и црквеног живота, литургијског, подијжничког, добротворног и монашког живота, сходно живом православном предању. За Николаја је, по сопственим ријечима, Јеванђеље било покретач и мјерило свега: „кључ за разумевање свих времена и судбина, како појединаца тако и народа“.

Народ је из Охрида и Жиче развио и многострану свеправославну

међуцрквену дјелатност. Тако је учествовао 1930. године на Предсаборној конференцији Православних Цркава у манастиру Ватопеду. Затим је радио на обнови општежитељнога начина живота у манастиру Хиландару. Бивао је често на међународним сусретима младих хришћана у свијету и на више екуменских сусрета и конференција у свијету (но без компромиса у правој вјери). Такође је настојао да одржава добре односе са православном браћом Бугарима и Грцима, као и добре међухришћанске и међувјерске односе у предратној Југославији.

На жалост, због антиправославне и антисрпске политике Стојадиновићеве владе у старој Југославији, Николај је морао бити умјешан и у познату „Конкордатску борбу“, наметнуту српском вјерујућем народу и Цркви од владе и полиције Стојадиновића и Корошеца. Побједа у тој борби и рушење Конкордата углавном је било дјело Владике Николаја, а то је имало широког одјека у масама вјерујућег народа.

Николај је, уз Патријарха Гаврила, имао свој удео и у обарању антинародног пакта владе Цветковић-Мачек, због чега је од народа поздрављен, а од Њемачког окупатора посебно омражен. По тврђењу генерала Лера, Хитлер је због тога лично наредио хапшење Патријарха Гаврила и Епископа Николаја 1941. године.

Николајеву дјелатност, његову усмену и писану ријеч српски народ пратио је пажљиво и са љубављу; његова су дјела читана и умножавана, препричавана и дуго памћена. И данас можете чути у народу мноштво изрека Николајевих, мноштво поучних ријечи и анегдота о њему. Како рече отац Рафаило из Овчара: „Свака му је за Псалтир била“. Богатство у Богу – то је оно што је освајало душу српског човјека код Владике. Зато је он и могао да изврши онако грандиозни утицај на наш народ, јеванђелски утицај, који је

организму Српске Цркве и народа помогао да издржи тешка времена страдања која су затим дошла, а то је најприје њемачка окупација и усташки геноцид над Србима, а затим безбожни комунистички терор.

Николајев значај се осјетио нарочито послјије Другог свјетског рата, па све до данас, а вјероватно ће га бити што даље то више. то што су га комунисти безочно нападали и клеветали, и што данас неки у Београду, посткомунистички неокомунисти и европски лакеји нападају, то је само неизбјежна прашина коју увјек мали и ситни људи бацају на Свете и свјетле ликове Христових људи, какав је био и остао Николај – нови Апостол Српски послјије Светога Саве.

Вишеструки плодни рад и утицај Владике Николаја на добробит Српског народа и његове Светосавске Цркве прекинуо је, рекосмо, пожар Другог свјетског рата, који је међу првима захватио и нашу Отаџбину. Капитулација старе Југославије затекла је Николаја у манастиру Жичи. Од првих дана окупације Владика је, као и његова Света Жича, дјелио тешку судбину свога народа, раскомаданог и немилосрдно уништаваног.

Николај је од Њемаца ухапшен већ на Петровдан (12 јула) 1941. године и одмах конфиниран у манастир Љубостињу, а затим је пребачен у строжији затвор у манастиру Војловцу код Панчева и заточен тамо заједно са Патријархом Српским Гаврилом Дочићем, строго контролисани оручаном њемачком стражом. У условима заточеништва Владика Николај је страдао више душом него ли тјелом, проводећи дане и ноћи у сузним вапајним молитвама Богу за спас свога народа и читавог рода људског. (Сачуван је из тих дана, у једној свесци, Николајев „Молебни канон и Молитва“ Пресветој Богородици Војловачкој, као и касније написане, у Бечу јануара и фебруара

на корицама Јеванђеља у Српској цркви у Бечу).

Њемци су 14. септембра 1944. године, Патријарха Гаврила и Владику Николаја спровели из Војводине у злогласни концентрациони логор Дахау, гдје су остали до пред сам крај рата. У Дахау су доживјели све страхоте овог пакла на земљи, а о њиховом тамошњем страдању и патњама, о трајном нарушењу њиховог здравља свједоче и многи очевици, а и они сами у својим потоњим казивањима, усменим и писаним. Остало је свједочење једне Школоване побожне Русиње, Милице Зернов, о јављању Бога Николају у Дахау.

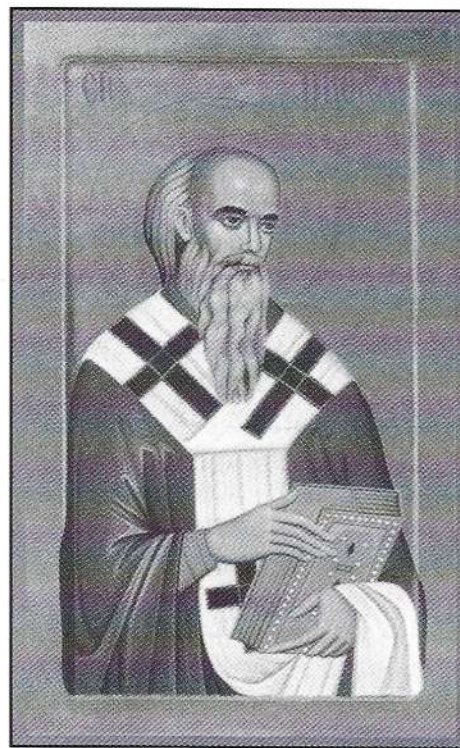
Крајем јанура 1945. били су доведени у Беч, да би учествовали у неким њемачким плановима, али су то они одбили. Потом су, уз пратњу њемачке војне безбједности посјетили логоре Срба избјеглица и избјегличке војске у Словенији и Италији. Обојица су коначно ослобођени тек 8. маја 1945. г. од стране савезничке 36. америчке дивизије. Неко вријеме послје тога потуцали су се по западним земљама, а затим се Патријарх вратио у земљу, на кормило Српске Цркве, док је Николај кренуо тешком и трновитом стазом емиграције, потуцајући се од немила до недрага по бијелом свијету. У срцу и души носио је топлу љубав према своме народу и Отабини, распињан дубоком носталгијом и жељом да у својој земљи буде сахрањен.

Скоро скрхан душевним и телесним болом, Николај је дошао у Америку током 1946. године, гдје је од тада чешће побољевао и врло се често жалио на болове у ногама и по леђима, што су биле посљедице логорских патњи и мучења (о чему нам је лично свједочио и један руски јеромонах који је прислуживао обољелог Владику у Св. Тихоновској семинарији у Саут-Канану и видјео модрице по његовим леђима, када га је прије сахране облачио).

Ипак, и у Америци је Николај нашао снаге за свој мисионарски и црквени рад, па је и путовао по просторствима Америке и Канаде, храбрећи малаксале, мирећи завађене и поучавајући јеванђелској вјери и животу многе богоискатељне душе.

Сви православни и други хришћани у Америци високо су цијенили његов мисионарски рад, тако да је с правом увршћен у Апостоле и Мисионаре Новог Континента, како је рекао о. Александар Шмеман, и како је живописан на икони и фресци Сабора Свих Светих Сјеверне Америка. Николај је и у Америци наставио своју списатељску и богословску дјелатност, како на српском тако и на енглеском језику. Из овога времена потичу и његова дјела: Касијана, Земља Недођија, Жетве Господње, Диван и његове посљедње, недовршено дјело: Једини Човекољубац. Из Америке је стизао да колико може помогне и нашим манастирима и појединцима у Старом крају, шаљући скромне пакете и прилоге, нарочито у црквеним стварима и потребама.

Владика Николај је у Америци и повремено предавао: у привременој

српској Богословији у манастиру Светог Саве у Либертвилу, у Њујоршкој Академији Св. Владимира и у руским Богословијама Свете Тројице у Џорданвилу и Св. Тихона у Саут Канану, у Пенсилванији. У овој посљедњој је и окончао свој земаљски живот. Упокојио се мирно у Господу, рано у недјељу, на покладе 18/5. марта 1956. године. Био је устао са постеље и спремао се молитвом за служење Свете Литургије, и тако на молитви је

и преминуо, прешавши из земаљске у Небеску Цркву да тамо Богу служи вјечну Небеску Литургију. Из манастира Св. Тихона пренијет је затим у манастир Светог Саве у Либертвилу и сахрањен крај олтара цркве, на јужној страни, 27. марта 1956. године, уз присуство великог броја Срба и других православних вјерника широм Америке.

У нашој пак земљи, на вијест о „Декиној“ смрти, звонила су звона по многим црквама и манастирима и служени су четрдесетодневни парастоси и помени. Помињемо овдје, на крају, и јавно изражавану жељу Владике Николаја да буде пренијет у своју вољену „Домају“ и сахрањен „тамо где је и прво буквар учио“, то јест у манастиру Ђелијама у свом вољеном Лелићу.

О Николају као Светитељу први је у Српском народу јавно почео да говори о. Јустин (Поповић) још 1962. године, нарочито на редовним годишњим парастосима у цркви-задужбини у Лелићу.

Такође га је и руски Владика у америци Св. Јован (Максимовић) назвао (још 1958. год) „великим Светитељем и Златоустим наших дана и Васељенским Учитељем Православља“.

По жељи побожног народа Шабачко-ваљевске епархије, а на захтјев Америчким властима Николајевог синовца Тиосава Велимировића, мошти Св. Владике Николаја пренијете су из САД у Србију 3. маја 1991, гдје их је на аеродрому у Београду дочекао Његова Светост Патријарх Српски Г.Г. Павле и бројни архијереји, свештенство, монаштво и народ, а такав и још већи дочек био је и у Храму Св. Саве на Врачару (3-5. маја), а затим у Светој Жичи (5-12. маја), одакле су Св. Мошти пренијете у родно село Лелић (12. маја 1991.г) и положене у његову цркву заджбину посвећену његовом Небеском Заштитнику – Светом Николају Мириклијском, гдје и данас почивају у ковчегу (крај десне пјевнице).

Крај фељтона

Архијереји Епархије торокарловачке (4)

Владика Данило Јакшић (1750 - 1771)

Данило Јакшић рођен је у Српским Моравицама на Божић 1715, од оца Милете и мајке Стојне. Још као дјечак одлази у манастир Гомирје. Изгледа да је у то вријеме духовни живот у Гомирју био на висини. У повељи која је стављена у јабуку испод крста на звонику плашчанске катедрале 30. августа 1763, Владика Данило каже за себе: "Учив се божественaго писанија у манастиру Гомирју". Од младих дана, што у Гомирју, што у Плашком био је уз Владика Данила Љуботину, од којег је изгледа највише научио. Још 1748. године патријарх Арсеније IV хтјео је да га бира за Епископа. За вријеме бављења у Плашком унијатског владике Теофила, јеромонах Данило одлази на парохију у Сјеничак. Одмах по доласку у Плашки Епископ Павле Ненадовић доводи га код себе у двор. Ту му је био од велике помоћи, а пратио га је свуда по Епархији. Када је Владика Павле 1748. отишао на сабор, јеромонаха Данила поставио је за свога егзарха. Годину дана касније Павле Ненадовић изабран је за митрополита. Тада је и произвео јеромонаха Данила у чин архимандрита. У то вријеме умире костајничко-зринопољски епископ Алексије Андрејевић, па архимандрит Данило Јакшић добива у администрацију обје епархије. Године 1750. Лика и Крбава одвојене су од костајничко-зринопољске епархије и припојене карловачко-приморској епархији, а укинута Северинска епархија припојена је Епархији костајничко-зринопољској. Тада је за Епископа гопрњокарловачког изабран Данило Јакшић, а за Епископа костајничко-зринопољско-северинске епархије Арсеније Теофановић, игуман манастира Грабовца. Одмах пошто је стигла царска потврда Данило Јакшић је хиротонисан у манастиру Раковцу

4. новембра 1751. устоличен је у Плашком 19. августа исте године. Умро је 27. јанура 1771.

Живот Епископа Данила испуњен је великим прегалаштвом и невјероватним тешкоћама. У Епархији се осјећала све већа војна стега. Послије године 1746. Аустрија у цијелој држави спроводи јединствени војни систем. Свуда се реорганизују војне команде. До ове реорганизације долази и на Банији која је била под врховном командом хрватског бана. Смјењују се српски официри и на мјесто њих долазе њемачки. Официри почињу да присвајају земље. Долази до буна, најприје у неким мјестима у Лици. На угарској дијети у Пожуну 1751. племство из западних крајева тражи чак и протјеривање епископа из Плашког, Костајнице и Пакраца. Али Бечу тада није конвенирала оваква драстична политика па је дошло до извјесног смиривања. Марија Терезија год. 1753. преуређује Српску хофдепутацију на чије сједнице од сада долази њен духовник. Из Беча се интензивира рад на унији. Тако карловачки генерал Шерцер забрањује Епископу Данилу да посјећује Жумберак. Владика се противи, али без успјеха. Једино успијева да од царице добије дозволу за градњу црква у Смиљану, Кореници, Дебелом Брду, Дабру, Будачком и Брховинама. Али и поред свега тога војна власт малтретира свештенике. Епископ Данило одлази са Митрополитом Павлом Ненадовићем у Беч, како би тамо приказао прилике у својој Епархији. Митрополит Павле Ненадовић у усменом разговору с царицом изнео је прилике у западним епархијама. Касније је укорен што је баш царици "злобно пребацио" за прилике у горе споменутим епархијама.

Године 1768. умире Митрополит Павле Ненадовић.

Сабор за избор новог митрополита сазван је крајем године 1769. Иако је Епископ Данило имао обезбјеђена 44 гласа, а Јован Борђевић свега 29 гласова, због противљења царског изасланика није изабран.

Унија на Жумберку

У прво вријеме духовне потребе обављали су свештеници који су се доселили са народом. Касније Гомирје је давало духовнике за ово подручје. Када је године 1611. основана марчанска унијатска епархија и Жумберак је потпао под духовну власт марчанских владика. Према једном документу из године 1706. гомирски игуман Василије добива дозволу да у Жумберку сакупља прилоге. Слична дозвола постоји и из године 1721. ово значи да су се Жумберчани и даље држали Гомирја и своје вјере. Када је егзарх Патријарха Арсенија III Христофор посјећивао Гомирје, обишао је и Жумберак. Не постоје докази да је Митрополит Атанасије Љубојевић, први владика горњокарловачки, имао ма каквих сметњи у Жумберку. Када је године 1734. с одобрењем Беча основана Северинска епархија, њен епископ у титули има и наслов жумберски". Као што је познато, северинска епархија по налогу Беча убрзо је укинута, а свакако у интересу спровођења унионистичке политике.

Године 1750 у Жумберку су служила два свештеника, али убрзо оба умиру. Те године карловачки генерал издаје наредбу да ни једна кућа у Жумберку не смије примати гомирске калуђере. Знајући за прилике у Жумберку Владика Данило је још прије хиротоније молио Митрополита да му изда декрет и за Жумберак. Послије смрти двојице жумберачких

свештеника, Прушчевића, унијатски владика Палковић на Јовандан 1751. позива жумберачког ђакон Јанка Прусца да био га наговорио на унију. Одведен је у Карловац гдје је мучен у затвору. Према извјештају Владике Данила послатом у Беч, ђакон Јанко био је окован као највећи зликовац. Умро је у затвору. У својој жалби Бечу на прилике у Жумберку Владика Данило навео је и имена 17 православних свештеника који су служили у Жумберку. Он тражи из Беча посебну комисију ради утврђивања правог стања. Карловачки генерал предлаже Бечу да се Владици Данилу убудуће забрани сваки приступ у Жумберак. Свој приједлог мотивише тиме што је унијатски владика Палковић „најмилостивије потврђен“ од царице. Карактеристично је да је Владика Данило, а вјероватно да су то чинили и ранији епископи, у својој заклетви приликом устоличења изјавио да неће напустити своју паству у Жумберку. Унијатски епископ Палковић поставио је у Жумберку своје свештенике. Узалуд се народ противио. У једној представи Владици Данилу од године 1758, Жумберчани кажу: „Молимо те, блажени Владико, најпокорније, да изволиш ову нашу невољу Екселенцији, нашем господину Архиепископу и Митрополиу (изложити), нека би се он смиловао, па нека нас сиромашне Жумберчане, који нисмо унијати препоручи милости њезиног царског величанства“. Даље моле да им Владика пошаље православне свештенике, какве су имали до 1750. године како би могли у „својој јерусалимској вјери живјети и умријети“. Жалба је достављена у Беч, који про форма наређује генералу да опозове забрану да Владика одлази у Жумберак. Али, највјероватније, тајним каналима подржан од Беча, генерал не опозива своју забрану. Истина, Владици генерал дозвољава да „пролази“ кроз Жумберак, али му забрањује свако задржавање у

Жумберку (fiksum domicilum). На поновну владину молбу коју је потпомогао Митрополит, из Беча је јављено да ће посебна комисија испитати прилике у Жумберку. Комисија никад није стигла него је у Бечу узет на знање извјештај генерала Бека, који је „попис“ православног породица добио преко својих официра. То је било 1768. године. Исте године умире Митрополит Павле Ненадов-ић. Нови карловачки генерал Прајс, извјештава Беч да је унија готова ствар. Из Беча пријете Владици тешком казном ако и даље буде инсистирао за духовну власт над Жумберком. Још године 1753. из Беча је наређено да се из Марче пресели у Плашки и Гомирје осам православних калуђера. Нема података да су се ови калуђери заиста и преселили. Године 1755. Марча је предана фратрима Пијаристима.

Владика Данило тешко је поднјео губитак Жумберка. Исто тако народ се осјећао увријеђеним због тога што је Беч омео његов избор за Митрополита. У Епархији је то коментарисано. Дошло је и до затварања свештеника. Затворен је и плашчански парох Илија Латас. И сам је Владика оптуживан да буни народ. Год. 1770. он по други пут одлази у Трст да мири Србе и Грке. По повратку из Беча одлази у Медак гдје је довршавао владински двор и школу. Умро је у Плашком 27. јанура 1771. године.

Владика Данило има великих заслуга за Цркву. Својим строгим личним животом стекао је велики углед. Народ га је високо цјенио, сматрајући га уистину светим човјеком. О њему се најпохвалније изражава и Доситеј Обрадовић. Саградио је катедралу у Плашком која је освећена 30. августа 1763. године. Велику пажњу поклањао је манастиру Гомирју. Даривао га је

Владика Данило Јакшић

књигама и одежама. У манастиру Гомирју оснива иконописну школу у којој је поучавао домаће ученике Симеон Балтић, монах из Хопова. Године 1764. код Балтића су учили иконографски занат Лука Никшић, Јован Грбић и Ђорђе Мишљеновић. У Медку је основао богословско училиште. Ту је почео да зида нови двор, школу и цркву, које за живота није успео да заврши. после његове смрти епархијска имовина у Медку присилно је продана држави. У двору је уређен официрски квартир. Прије смрти, школу је био дјелимично завршио и у њој је радило једно одељење богословског училишта. У Плашком поред двора саградио је и кућу за преноћиште свештеника.

Владика Данило био је ријетко племенит човјек. Манојло Грбић помиње једно његово писмо из Беча од године 1759, у коме препоручује своје замјенику Игуману Алексину да сиромашним комшијама помогне узорати баште. О Владици Данилу похвално се израва гроф Хадик у повјерљивом извјештају Бечу са сабора 1769. Владика Данило Јакшић и по личном животу и по заслугама чини част епархији горњокарловачкој.

Епархија горњокарловачка

Прослава патрона Епархије горњокарловачке Свѣти Сава Горњокарловачки

На празник Светог Саве Горњокарловачког 17. јула 2004. год. заједничку славу (патрон) Епархије горњокарловачке, у цркви Светог Великомученика Георгија у Двору на Уни, служена је Света Литургија уз присуство свештенства и монаштва Епархије горњокарловачке.

О. Јеленко Стојановић парох српскоморавички у пригодној бесједи поводом празника Светог Саве Горњокарловачког истакао је: Драга браћо и сестре, Сабрали смо се данас у овоме дивноме храму посвећеном Светом великомученику Георгију да се помолимо и заблагодаримо Господу који нам подари и ореолом круниса свештенумученика Светога Саву Епископа горњокарловачког, да пред престолом Свевишњег моли за многострадалну и напаћену нашу Епархију.

Ово је трећа слава наше Епархије од када је Свети Сава на редовном засједању Светог Архијерејског сабора 1998. године проглашен светим и унесен у Именослов Српске православне цркве.

Свети Сава (свјетовно име Светозар) рођен је 19. јула 1984. године у Мољу од оца Стефана и мајке Јелисавете. Основну школу завршио је у родном мјесту, гимназију са великом матуром у

Новом Саду, а богословију у Сремским Карловцима. Правни факултет завршио је у Београду, а правосудни испит положио је у Загребу. За презвитера је рукоположен на Светог Саву 1909. године од када непрестано са пуно труда и рада ради на пољу своје пастирске службе, обављајући разна послушања које му је Црква повјерила, од парохијског свештеника, референта Светог Архијерејског Синода, а касније као свештеник удовац, као старјешина води манастир Крушедол. Године 1934. изабран је за Епископа, а 22. јуна 1938. године устоличен је за Епископа епархије горњокарловачке. Било је то вријеме као што каже народ "Вријеме пред кишу", вријеме које је човјечанство дијелило само три године од Другог свјетског рата и калварије повјерене му Епархије. И заиста рат га затиче на трону и служби првог пастира Епархије горњокарловачке. Када бива понижен, опљачкан, а народ у страдању, Епископу Сави би понуђено да се склони у Србију. Ту није било двоумљења код врлог пастира, одбија помисао на било какву понуђену му нагодбу и остаје са својим народом да заједно са њим попут Господа нашег Исуса Христа понесе крст страдања, патње и бола. Знао је добро Свети наш Владика ријечи Божанског учитеља

"Да се не плаши срце ваше, вјерујте у Бога и у мене вјерујте" Јов. 14,1". И није се плашио већ је са вјером у Бога и бригом за својом паством, мученички завршио свој земаљски живот 1941. године. Ето, укратко о Свештенумученику Сави чију жртву, ви

данас оправдавате што сте дошли у толиком броју на Свету Литургију. И ви сте задњих година много пострадали, расејани и ево поново на свом огњишту, на својим њивама, и у својим светињама свједочите вјеру наших предака, а оправдавате крв наших мученика скупљени овдје у љубави на Светој Литургији. Зато немамо чега да се плашимо до себе самих, какви смо некада били безбожни, нецрквени, а ево хвала Богу данас се у свима рађају неки нови људи, жељни вјере, љубави и правде Божије која је данашњем свијету преко насушна. Ви сте данас обновљена мала, али јака жива Црква на челу са вашим свештеником и нашим братом оцем Радославом који неће жалити труда и жртве да вас жељне Христове хране од које се никад не гладни и пића од којег се никада не жедни, напоји и нахрани, што ће нам свима бити залог за вјечни живот. Нека Свемогући Господ и Свети свештенумученик Сава прими ове наше молитве и нека Вам дарује снаге и разума да истрајете на путу Ваше Духовне и материјалне обнове.

Богу милостивом нека је слава, а вама и свима онима који нису могли данас доћи свако добро од Господа. Амин.

Након Свете Литургије и у организацији општине Двор и Црквене општине, свештенство и вјерници позвани су на трпезу љубави. Овом приликом треба истаћи труд оца Радослава Анђелића, јединог свештеника Епархије горњокарловачке који се након рата, прије четири године вратио у страдалну Епархију, а који је прије неколико мјесеци дошао на парохију дворску и оживио њен духовни живот. Након обновљеног храма Светог Великомученика Георгија, уз помоћ Министарства културе Републике Хрватске отац Радослав обновио је и девастирани парохијски дом, који је и освећен након свечаног ручка. У парохији дворској при основној школи организовани су и часови вјеро-науке које похађа велики број дјеце школског узраста до осмог разреда.

Саборни храм Св. оца Николаја у Карловцу

Графичка мапа: "У сјомен храму Св. Николе"

Нз штампе је изашла графичка мапа "У славу храма Светог Николе" академског сликара господина Ђорђа Петровића. Мапа садржи тринаест радова срушеног храма Светог Николе у Карловцу, а продајом мапе обезбедити ће се дио средстава за њену обнову. Све информације о куповини мапе можете добити на број телефона 098 182 07 70 или упитима на Е-маил: spco-karlovac@eparhija-gornjkarlovacka.hr Саборни храм Светог оца Николаја у Карловцу подигнут 1785. године минирањем је први пут 1991. године. Током рата преживио је исту судбину неколико пута да би 1993. године био потпуно уништен. Почетком 2003. године започели су припремни радови на обнови храма.

Овим путем позивамо све људе добре воље да помогну како би Саборни храм вратио свој првобитни изглед.

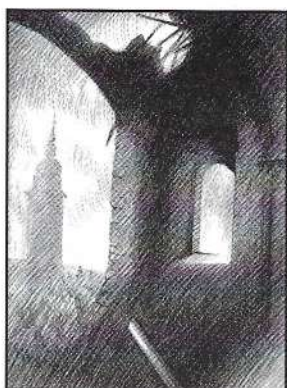
Ваше прилоге можете уплатити на жиро-рачун:

Српска православна црквена општина у Карловцу

Код Карловачке банке

Кунски - 2400008-1105844339

Девизни- 7030-1584545

Унижена остати нам нећеш

Данас ти је невремена рука
Наметнула лице посве друго
Познајем те по одсуству звука
По љепоти знала сам те дуго

Темељи су твоји годинама
Обрасли у патину и драчу
За фрескама и за иконама
Зидови заборављени плачу

Остала су у невиду рата
Погашена и кандила стара
Мрска сад се паучина хвата
Са сјенама срушеног олтар

Но иако звона нема више
Воштанице више не пале се
Ипак тамјан који не мирише
Успијева да вјекове потресе

И зрака је сунчана остала
Понад биједе твојих
рушевина
Узалуд крај страдања и зала
Пријети да те докрајчи
тишина

Јер је небо престало да снива
И буди се Око Сведије
Јер светиње диже вјера жива
Унижена остати нам нећеш!

26. - 30. март 2004.

Аутор: Гордана Малић

У сјомен храму Светој Николаја

Саборна црква Св. Николаја била је грађевина стара,
Чији су звоник купале карловачке зоре.
Саграђена прије два вијека,
Окупивши православне добротворе.

Стајала је она поносно са крстом својим,
А око ње кована жељезна ограда.
Стајала је Саборница љепотица на крају Трга Јелачића бана,
Чинећи предивну слику трга и старог дијела града.

Стајала је тако кроз многаја љета,
Пролазећи тешка духовна страдања,
Остајући без вјерника и младости
Као најмилијег у Храму цвијета.

И кад дођоше дани духовног обраћења,
Кад свануше нови видици свијета,
Храм је требао бити стјечиште
Очувања нашег идентитета.

А онда сјевну муња, гром загрми,
Гром загрми кад му вријеме није.
Сруши Цркву Св. Николаја која сада,
У рушевинама, своју бол и тугу крије.

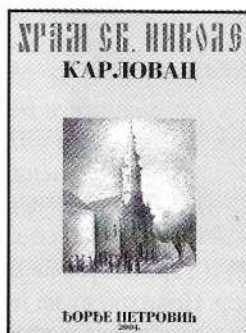
Зидине њене данас као авети прошлости стоје
И остат ће за сјећања,
Јер их умјетничка рука нашег Ђорђа
Овјековјечи кроз слике своје.

Засјат ће опет нова свјетлост и Црква из пепела
се дићи.

Бит ће опет љепотица у старом дијелу града,
А мапа, са тринаест импресивних слика
Петровића Ђорђа,
Причат ће нараштајима каква су времена била
тада!

март 2004.

Аутор: гђа Драгица Фундук

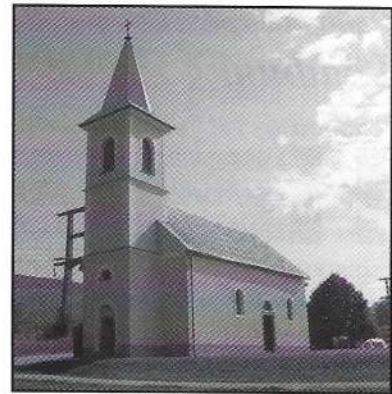

Храм св. Пророка Илије Врбовско

Прослављена храмовна слава

Светом архијерејском литургијом којој је началствовао Епископ горњокарловачки Г. господин Герасим уз саслужење протосинђела оца Михаила духовника манастира Гомирја, јереја Душка Спасојевића пароха карловачког и надлежног пароха српскоморавичког протојереја Јеленка Стојановића, прослављена је храмовна слава у обновљеном храму Светог Пророка Илије у Врбовском. Свечана Литургијска прослава храмовне славе, која се обиљежава сваке године и молитвено обраћање патрону и заштитнику цијелога краја, ове године је од посебног значаја. На Светој Архијерејској литургији уз присуство великог броја вјерника, појао је парохијски хор “Владика Данило Јакшић”

и Високопреподобна игуманија манастира Гомирја мати Параскева. Традиција овог краја је да о сваком празнику Светог Илије присуствује већи број вјерника Римокатоличке вјероисповјести, па је тако и ове године, уз присуство својих жупника из Врбовског господина Мате и Луковдола Дон Луке, присуствовао већи број вјерника. Храмовној слави присуствовао је и градоначелник града Врбовског професор Антон Манце, чији је и велики удио у финансијским средствима помогао обнову храма Светог пророка Илије у Врбовском. Управо то сазнање било је инспирација у пригодној беседи Његовог Преосвештенства Епископа горњокарловачког Г. господина Герасима, који је говорио о борби Светог пророка

Илије да сачува вјеру Израилског народа у једнога Бога, између осталог рекао: И ваша различитост сабрана данас у овоме Светоме храму управо то потврђује и говори о једном путу, путу који нам је кроз Свето Јеванђеље оставио Господ наш Исус Христос.

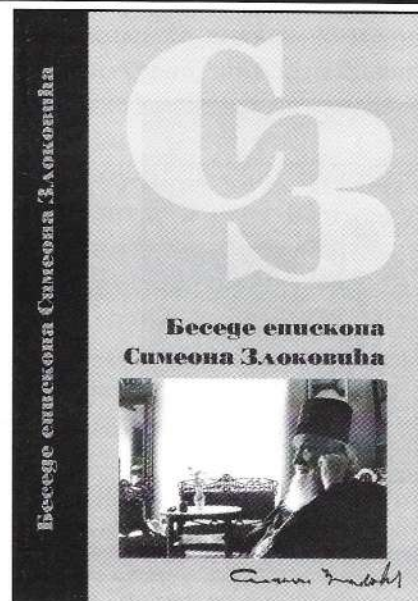
Након Свете литургије и разговора са вјерним народом услиједила је заједничка трпеза љубави у манастиру Гомирју.

Представљамо вам књићу

“Беседе Епископа Симеона Злоковића”

У издању Епархије горњокарловачке и Епархије далматинске изашла је књига “Беседе Епископа Симеона Злоковића”, који је био Епископ у Епархији горњокарловачкој од 1951. до 1990. године, када се упокојио у Господу. Хиротонија Епископа Симеона била је 16/26 јула 1951. године и обавио ју је патријарх Викентије с неколико Епископа. Патријарх Викентије је у својој бесједи том приликом истакао “да је ова служба наставак досадашње наставничке, само у проширеном обиму. Досадашњи духовни вођа једне богословије (Свеог Саве у Раковици) постаје вођом читаве једне Епархије, врло значајне у Српској православној цркви, нарочито по најтежој судбини у овом рату”. Дошао је на Епархију у најтеже могуће вријеме, одмах после Другог свјетског рата који је оставио трагове на животу цркве као ни један дотадашњи од оснивања Српске православне цркве на овим просторима. Млади Епископ је затекао потпуно разорену Епархију. Од предратних 206 свештеника, рат је преживјело само 14, који су опстали на својим парохијама. Богослужбено способних храмова било је двадесетак, а од предратних пола милиона вјерника, једва да је остала половина. У поратно вријеме, а и дуго после тога однос власти према Цркви био је изразито негативан. Све ово није уплашило Епископа Симеона, који је са много вјере, љубави и полета почео и

обнову Епархије. На том послу, најтежем и најљепшем – служењу Богу и своме роду, провео је пуних тридесет и девет година, све до краја својих земаљских дана 28. новембра 1990. године у Карловцу. Његово преосвештенство Блаженопочивши Епископ Симеон сахрањен је 30. новембра 1990. године у гробницу Епископа Лукијана (Мушичког) на Православном гробљу Дубовац у Карловцу. Заупокојену Литургију, а потом и опело служили су Преосвећена Господа Архијереји: Епископ рашко-призренски Господин Павле, Епископ шумадијски Господин Сава, Епископ далматински Господин Николај и Епископ славонски Господин Лукијан, уз многобројно свештенство из више епархија. Током свог живота Епископ Симеон је у својој опоруци написао слиједеће: “Уколико нас Бог позове пре него ли саградимо гробницу, нека будемо сахрањени у гробници Епископа Лукијана Мушичког у Карловцу. Задужујемо Епархију да нас касније пренесе у порту манастира Гомирја, које је Божје дело али и наш животни Крст”. Нека је вјечни покој нашем драгом епископу Симеону и молимо се Богу за мир његовој мученичкој души у Цркви небеској са свим осталим мученицима страдалне Епархије горњокарловачке. Књига бесједа, блаженог спомена Владике Симеона Горњокарловачког је драгоцен бисер. Први пут су на једном мјесту сабране његове Васкршње бесједе,

пригодне и празничне бесједе, бриљантно писане, јасне и разумљиве свима, а дубоке мисли, поруке и поуке. Епископ Симеон вјеру и рјечи потврђивао је животом и дјелом, о чему најбоље свједоче његове ријечи: “Хришћанске истине, тајне неба и земље, како су виђене у Јеванђељу, нису исто што и тајне и истине овог материјалног света. Оне се другачије доживљавају и другачије казују. Нема тог проповедника, ма колико био уман и дубок који ће одушевити, ако иза његових речи не стоји вера у смирењу и љубав у доживљају. Док, опет, смирена реч о Богу, ма била и букварски једноставна, плениће све људе од вере.”

Књига се може наручити путем Е-маила spco-karlovac@eparhija-gornjokarlovacka.hr kontakt@eparhija-gornjokarlovacka.hr

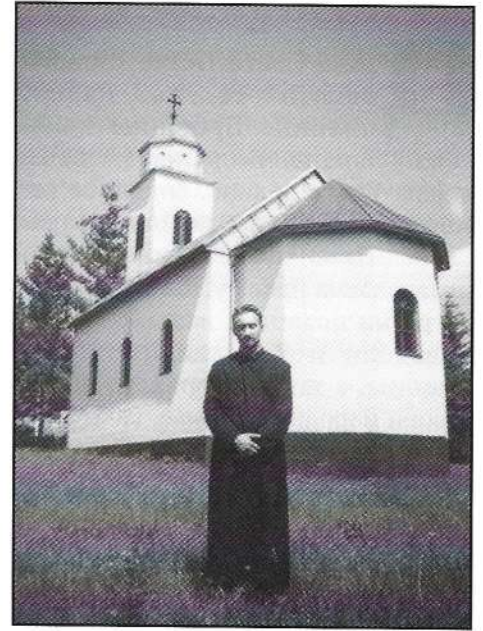
Парохија коларићко-војнићка

Почетак обнове парохијског дома у Коларићу

Министарство обнове и градитељства Републике Хрватске започело је са обновом парохијског дома у Коларићу. Парохијски је дом у потпуности уништен 1995. године, тако да је била неопходна изградња потпуно новог објекта. На подручју коларићко-војнићке парохије вратио се велики број вјерника које опслужује јереј Мирослав Бабић парох коларићко-војнићки. Двије хиљаде и прве године обновљена је црква Вазнесења Господњег која је оштећена 1997. године па ће са обновљеним парохијским домом,

који се налази у непосредној близини, чинити једну духовну цјелину Коларића и Војнића.

Храм Вазнесења Господњег, подигнут 1804. године, током Другог свјетског рата, запаљен је заједно са деведесет православних душа из околине Коларића и Војнића. Године 1969. у близини старог порушеног храма подигнут је нови храм, посвећен Вазнесењу Господњем. Након овог рата, у марту 1997. године у храм је убачена експлозивна нарава од које су оштећене иконе на иконостасу и по зидовима и попуцала сва стакла.

отац Мирослав Бабић
испред обновљеног храма

Парохија кореничка

У Кореници након 60 година први склопљени брак

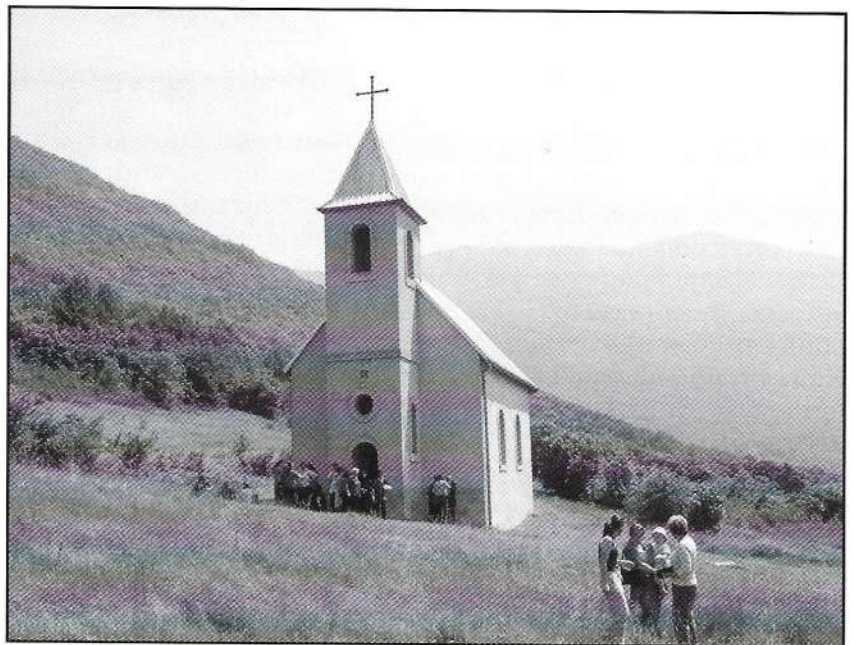
У Кореници 05. јула 2004. године цркви "Ружици", Бјелопоље – Кореница, склопили су брак: господин Ранко Жикић (рођен 1977) од оца Војина и мајке Драгице и госпођица Јована Жигић (рођена 1985) од оца Јована и мајке Анђелке. То је први брак који је склопљен у цркви у Кореничком крају након шездесет година. Парохија кореничка била је упражњена од 1947. године, када су комунистичке власти на крајње нецивилизован начин (одерана кожа са главе), отјерале тадашњег свештеника са парохије. Све до 1991. године парохију је опслуживао свештеник из Слуња.

Храм Светог великомученика Георгија или "Црква Ружица" како је народ зове има посебно поштовање локалног становништва. тако је то био први обновљени храм у овим крајевим након Другог свјетског рата.

Од података везаних за изградњу овог храма знамо само да је подигнут 1816. године. сви писани подаци који су били везани за изградњу цркве Ружице нестали су за вријеме Другог свјетског рата. Подаци којима данас располажемо базирани су на предању.

Зашто је народ сазидао храм дако од пута у помало неприступачном подручју?

Разлог градње храма било је чудесно исцјељење слијепе дјевојчице Ружице, па је и црква коју је, у знак захвалности подигао њезин отац, уз помоћ сумјештана названа по њој. Од дана њеног исцјељења до данас многи су људи пронашли у овом храму и извору своја душевна и тјелесна исцјељења. Молимо се и не губимо вјеру у помоћ Божију за сакога који са чистом вјером и љубављу приступи овом Свеом храму и извору да потражи исцјељење душе и тијела.

Храм Светог великомученика Георгија
у народу познат као "црква Ружица"

Инж. Ђорђе Илић

Завјетни храм Свете Петке Вилићке

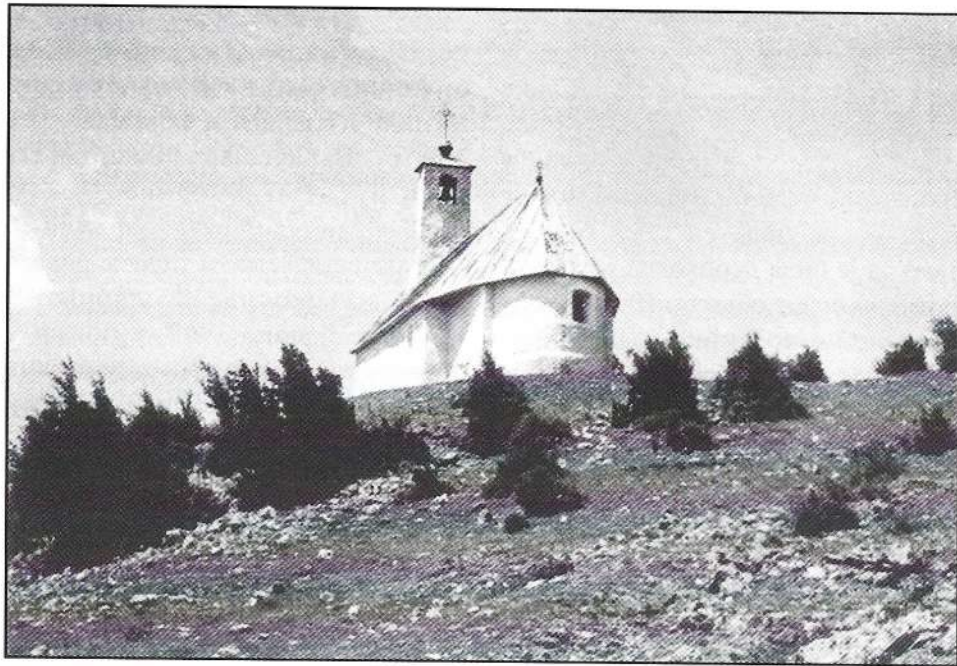
Црква Свете Петке Вилићке налази се на падини планине Врбовице изнад села Главаце. Видљива из већег дијела Гацке долине, бијели се као голубица, доминира цијелим крајем.

Прва је то зидана српска православна црква у Лици. Нетачни су разни подаци о њеној старости наведени и у црквеним шематизмима, а тачно је оно што о томе говори народно предање, како ће се видјети из даљњег излагања.

Према народном предању, прије ове зидане цркве, у самом селу Главаце, постојала је црква брвнара. Православни Срби дуго након досељења у Војну Крајину нијесу смјели да граде зидане цркве, већ само цркве брвнаре. Тако су саградили и цркву брвнару Свете Петке у селу Главаце. У тој цркви налазила се је стара чудотворна икона Свете Петке, коју су донијели са собом приликом досељења.

Главаце су тада биле једно од насеља на самој турској граници, а у саставу Војне Крајине. Једног прољећа пред сам Васкрс у другој половини седамнаестог вијека јака турска војска продрла је у Гацку долину са циљем да освоји утврђени Оточац и продре даље према западу. Крајишници, међутим, хаметике побиједише Турке. Током тих борби опустошен је дио Главаца према Дреновом кланцу и изгорјела је црква брвнара.

Након битке погинуле Крајишнике сахранише на зараван изнад села, на обронку планине Врбовице, у заједничку гробницу, те на гроб поставише велики храстов крст. Слиједећег петка, након сахране, жене главачке отидоше да обиђу гроб и запале воштанице. Када приђоше гробу угледаше прислоњену на крст стару чудотворну икону Свете Петке, за коју се сматрало да је изгорјела заједно са црквом брвнаром. Узеше икону и однесоше је у село. Главачани одмах направише малу дрвену капелу и ставише икону у њу. Сјутрадан, међутим, у капели није било иконе. Нађоше је поново наслоњену на крст на гробу палих ратника. Сматрали су то чудесним

Храм Свете Петке у Главацима прије пожара

знаком да ту треба да граде нову цркву.

Обратише се народни вође кнезу Франкопану са молбом да дозволи градњу цркве на гробу палих ратника и добише дозволу да озидају цркву од камена! Црква је озидаана до јесени исте године, али без звоника, јер нијесу имали звоно.

Прва Света Литургија служена је у новој цркви на дан Свете Петке. Због рата с Турцима те године у Главацима није било ни Васкрсне јутрање ни Литургије, па се прије почетка литургије пјевало "Воскресеније Твоје Христe Спасе", обављена литија око цркве и отпјевало „Христос Воскресе“. Овај се обичај, мимо прописа типика одржао кроз вјекове до данашњих дана. Богослужење на дан свете Петке почињало је на наведени начин.

Пар година након изградње цркве сердар Стојан Јанковић из Равних Котара даровао је вилићком војводи Малиши Мандићу два звона набављена у Италији, једно за храм Св. Петке у Главацима, а друго за цркву Светог Јована у Старом Селу Вилићком. Тада Главачани дозидаше на постојећи храм мали отворени звоник и поставише звоно. Тако ова црква доби садашњи изглед.

Ово предање пренијели су ми пторојереј Петар Милеуснић, пошљедњи архијерејски намјесник Вилићки, син тога краја, ћеда Лено Орлић из Главаца и госпођа Олга Јовановић, потомак старе српске породице из Оточца.

Народно предање из кога призилази да је црква зидана у другој половини седамнаестог вијека потврђују чињенице: пошљедњи од лозе Франкопана, који је могао да даде дозволу за градњу ове цркве био је Крсто Франкопан, који је погубљен у Бечком Новом Мјесту 1671. године;

- сердар Стојан Јанковић, који је цркви даровао звоно, живио је у другој половини седамнаестог вијека;

- приликом радова на новом патосу у цркви пред 50 година вршен је ископ земље и нађено много људских костију - права гробница испод цркве. МУП из Оточца тада је извршио увиђај, ради провјере о чему се ради, да нису можда те кости поријеклом из другог свјетског рата;

- приликом скидања старог малтера током радова на фасади цркве видљиво је да је звоник рађен касније од осталих дијелова цркве; - коначно, прије двије године, стручњаци регионалног завода за

заштиту споменика културе из Карловца извршили су испитивања на лицу мјеста и утврдили да се без сумње ради о објекту грађеном прије 1700 године и да други подаци са којима се располагало нетачни.

Црквеном административном подјелом Главаца су припале парохіјском мјесту Шкаре, гдје је 1772. г. саграђена велика црква Светог Николе. Црква Свете Петке постао је филијална. Служило се у њој три пута годишње: на Св. Петку, на Лазареву суботу и у недјељу по Видовдану, када је вршен и општи парастос. Међутим, она је током вјекова била и остала завјетна. Нарочито до Другог свјетског рата, али и касније, из цијелог вилићког краја многи су долазили на завјет и молитву пред старом чудотворном иконом. Претежно су то биле жене и то не само православне, него и бројне римокатолике. Долазило се пјешке из околних мјеста, пењало се путем из Главаца до старог каменом озиданог бунара, па поред црквеног гаја до платоа на коме се налази црква. Са тог платоа пуца прелијепи поглед на већи дио Гацке долине: град Оточац, села, ријеку Гацку, обрађена поља уи ливаде, гајеве и шуме.

Године 1917. под крај Првог свјетског рата аустроугарске власти дале су налог за скидање звона са свих цркава ради претапања за војне потребе. Главачани су тада ноћу скинули старо звоно са своје цркве и закопали га у једну драгу у оближњој шуми те га тако спасили. Након рата, 1918. звоно је стављено на своје мјесто.

У Другом свјетском рату црква није срушена. Г. 1941 проф. Ткалчевић са својом екипом одио је иконе и неке друге предмете у Загреб, а то је касније преузео Музеј Срба у Хрватској. На жалост, старе завјетне иконе нема, нестала је... међутим, црква је била изван насеља, на осами, многе су војске туда пролазиле. Скинута су врата са цркве, већи дио дрвене оплате испод црквеног крова и дрвени иконостас, те је од тога ложена ватра пред црквом. Беда Лено Орлић сачувао је нешто нагорјелих остатака иконостаса, који су касније послужили као узорак за израду новог иконостаса. Тако је црква

крај рата дочекала под кровом, сачувана звоника и звона, без прозора и врата, оштећене фасаде и зидова.

Такво стање затекао је протојер Петар Милеуснић, кад се вратио из избјеглиштва крајем 1946. г. У прољеће 1947 направљена су врата и прозори, поправљен малтер, те црква окречена споља и изнутра. Протојер Петар служио је Свету Литургију на Лазарову суботу 1947.г., те се од тада у цркви служило и чешће. Будући је прота Петар био једини свештеник у цијелом крају, служио је сваке недјеље у другој цркви, на празнике се правио распоред, а на храмовне славе у цркви која је славила. Прота Петар умро је 31. октобра 1949. г. и Гацка долина остаје без свештеника.

На дан Св. Петке 1950. г. у Главацима је служио Свету Литургију јеромонах Нектарије Дазгић из Манастира Гомирје. Том приликом састало се нас неколико у кући Лене Орлић у Главацима. Договорили смо се да се предложи Владици у Карловцу да се оснује одбор за обнову ове наше историјске светиње.

Ово је реализовано тек након избора за Епископа горњокарловачког Г.Г. Симеона. Уочи Ђурђевдана 1952. г. при путовању за Оточац, гдје је сљедећег дана служио прву архијерејску Литургију послје рата у Лици. Владика је посјетио цркве Св. Петке у Главацима и одмах је заволио. Именовоа је Одбор за обнову храма Св. Петке по повратку у Карловац. Због посебног историјског значења ове цркве за цијело некадашње Архијерејско намјесништво Вилићко, Владика Симеон у Одбор није именовао само Главачане, него и друге угледне и активне вјернике из тога краја: Лену Орлић, председника и Милу Каменка из Главаца, гђу. Олгу Јовановић и Ђорђа Илијћа, секретара из Оточца, Дмитра Дракулу из Брлога, Милоша Огњеновића из Дољана Вилићких, Петра Милаковића и Петра Бобића из Старог Села, Вају Поповића из Залужнице и Луку Басту из Липовог Поља (Косињ). Почасна председница била је Милка Кукић, а њена кћерка Аница Кукић (обје Главачанке, са боравком у Чикагу) члан одбора за рад у иностранству.

Чланови одбора за обнову храма на дан Свете Петке 1952. испред цркве у Главацима

*Долазак Епископа горњокарловачког Г.Г. Симеона
27. октобар 1960.*

Одбор је одмах кренуо у акцију. Написан је апел за давање прилога за обнову цркве и послан нашим исељеницима, апел је објављен и у Гласнику наше Патријаршије. Штампане су захвалнице, које су се давале, заједно са фотографијом храма са потписом и печатом Владике Симеона, за сваки у најмањи прилог. Према остацима старог иконостаса направљен је нацрт за нови, сачињен попис икона које треба да се израде. За израду икона ангажована је млада академска сликарка Зорица Туркаљ из Загреба, а радила је под надзором протојереја др. Владимира Мошина из Загреба. Попис икона са цијенама послан је госпођи Анкици Кукић у Чикаго, ради прилога наших исељеника. Прилози су почели да стижу, почео је рад на обнови. Полако, али континуирано трајао је готово осам година!

Поправљен је кров на цркви, направљена нова врата и прозори, унутрашњи дио крова обложен је дрвеним дашчицама у ранијем стилу, обновљен дрвени хор, поправљена и окречена фасада, а патос направљен од дрвених храстових коцака заливених катраном. Цркву изнутра лијепо је обојадисао стари молер из Оточца Тома Прша.

Највећи дио прилога дали су наши исељеници из Америке, Канаде и Енглеске, захваљујући залагању гђе. Анкице Кукић из Чикага, те Милана Орлића из Енглеске. Значајан прилог дали су и Главачани у акцији прикупљања

прилога од куће до куће у селу, а нарочито Милка Шушњић, која је из свог гаја дала сву потребну храстову грађу.

На дан Св. Петке 1960. г. Преосвећени Владика Г.Г. Симеон извршио је освећење цркве. На освећењу је пјевао катедрални хор из Загреба на челу са протојерејем Владимиром Мошином.

Након тога ову су цркву опслуживали свештеници из оточца и Брлога: протојереј Сава Димовић, јеромонах Мирон Мирић и јереј Ђуро Мајерле.

Г. 1970. постављен је за пароха у Оточцу млади јереј Милош Спасојевић, сада протојереј-ставрофор у Ариљу. Његов долазак у Оточац за цркву у Гацкој долини и околини био је од изузетног

значаја. Великом вјером и несаломљивом снагом приступио је обнови вјерског живота у томе крају. Обнављао је оштећене и срушене храмове. Дошла је на ред поново и наша црква Свете Петке. Двадесетипет година након прве обнове било је потребно да се поново доста тога уради. Године 1985. црква је генерално уређена: стављен је нови кров од алуминијског лима, споља обијен је стари малтер и направљена нова фасада од специјалног увозног бијелог малтера. Унутрашњи зидови цркве изнова су малтерисани и обојани, цијели патос је изнова уређен постављањем керамичких плочица, те постављене већ постојеће иконе са оквирима на лијеви и десни зид цркве и ограду црквеног хора. Владика Симеон иначе је волио ову цркву, те је поред свих обавеза у Епархији неколико пута на дан храмовне славе долазио у Главаче.

Осамдестих година почео је да се буди црквени живот и све више вјерника долазило је у нашу цркву. Светим Литургијама у недјељу по Видовдану неколико пута су присуствовали и наши вјерници из Ријеке и Загреба, који су ту долазили аутобусима. Све је прекинуо рат. Наша црква погођена је гранатом. Након тога протојереј Милош Спасојевић склонио је иконе и мање покретне ствари из ове цркве у цркву Светог Николе у Шкарама.

27. октобар 1960.- Владика Симеона дјели нафору

*Храм Свете Петке у Главацама
данашњи изглед*

Послије рата, 1995.г. украден је алуминијски лим са крова цркве, па је остала гола дрвена конструкција. Дана 24/25. августа 2000. г. велики пожар захватио је Главаце, проширио се на шуму око цркве, захватио цркву и она је изгорјела, а звоно палоу отвор звоника.

Болно је ово одјекнуло међу Главачанима расељеним широм свијета и другим поштиваоцима ове историјске светиње. Каменим зидови храма, након тога, изложени киши, снијегу и смрзавици почели су да пропадају. Нас неколико нијесмо могли да ово гледамо скрштених руку. На иницијативу Богдана Микића из Главаца, благословом Преосвећеног Владике Г. Фотија поново је након 50 година, 20. марта 2001. г. основан Одбор за обнову храма Свете Петке у Главацама у саставу: јереј Драган Антонић из Плашког као надлежни свештеник, Богдан Микић ис Главаца, као предсједник,

слиједећи од Г. Николаја, Митрополита дабробосанског. Иначе одазив на наш апел био је слаб. Можда за то има и објективних разлога, али још више незнања и неразумјевања. Наиме, има много наших цркава у донекле насељеним крајевима, које треба обнављати. У Главацама има сада само пар породица. У нашој се цркви служило само три пута годишње. Чему онда и за кога то обнављати, питају се неки. Међутим, ова црква је најзначајнији историјски споменик у Гацкој долини и околини, па јако на кратко гледа на наведени начин на ову нашу акцију и нема за њу разумјевања онај који тако резонује. Понављам: потребно је само то да се црква сачува од пропадања, а комплетна обнова може да чека неке боље дане!

Прикупљеним средствима до сада наш је одбор уредио све што је било могуће. Будући је црква споменик културе под заштитом

Инж. Ђорђе Илијћ из Загреба-Оточца, као секретар, Никола Кнежевић из Главаца и Владо Орлић из Главаца као чланови те Мићо - Милан Маријан из Подума, сада у Хамилтону, као члан за рад у дијаспори, који је преузео посебно овјерени блок признаница за прикупљање прилога. О Васкрсу, 2001.г. одбор је упутио апел вилићким Србима, посебно Главачанима и њиховим потомцима расијаним широм свијета, кћерима и синовима наше Свете Цркве и свим људима добре воље, да својим прилозима помогну да се остаци наше цркве заштите од пропадања, да се барем кров на цркву стави, поправи звоник и учврсти звоно, те ставе врата и прозори.

Први прилог смо добили од Г. Стефана, Епископа жичког, а

проведена је потребна евиденција код надлежног Министарства културе и обављене на лицу мјеста све потребне радње за извођење радова на обнови кровишта, крова, звоника, те стављања врата и прозора. Завод за заштиту споменика културе из Карловца обавио је увиђај на лицу мјеста те одредио како се имаде вршити обнова. На основу тога израђена је пројектна документација, која је послана Заводу на одобрење, те ју је исти и одобрио.

На темељу те документације у прописаним роковима затражили смо помоћ државе за извођење ових радова. Према стручном прорачуну за описане радове потребан би био износ од око 27.000,00 еура или 200.00,00 куна, а за саму најосновнију заштиту постојећих зидова стављањем заштитног бетонског слоја 2.700,00 еура или 20.000,00 куна.

Лено Орлић и Ђорђе Илијћ

Завршавајући ове редове у нади да ће нам Бог помоћи, апелујем на наше вјернике у нас и у дијаспори да пруже руку спаса овој древној историјској светињи, завјетном мјесту наших пређа.

Прилоге слати:

1. Дијаспора, обратити се нашем повјеренику: Milan-Mičo Marijan, 16 Pottruff, RD.S L8K-3Z6, HA Hamilton, Canada или непосредно на:

2. Девизни рачун имена: Hram Sv. Petke u Glavacima, kod Zagrebačke banke u Zagrebu, број рачуна 2422073638.

3. банковним чековима поштом на адресу: Srpska pravoslavna crkvena opština, Zagreb, Ilica 7, уз обавезан навод „za hram Sv. Petke u Glavacima“.

4. žiro-račun kod Zagrebačke banke u Zagrebu, br. računa 30102-672-2533, за уплату у кунама.

Расписан јавни натјечај за изградњу Храма Свештој Николе у Карловцу

Изглед иконостаса прије уништења

Након три године од како су започети припремни радови на обнови порушеног храма Светог Николе, ових дана расписан је јавни натјечај за изградњу храма.

Пројектна документација за реконструкцију храма Св. Николе садржи основу старог изгледа храма и након реконструкције храм ће у потпуности вратити свој првобитни изглед.

Јавни натјечај за реконструкцију храма Светог Николе објавило је Министарство обнове Републике Хрватске, које ће пратити обнову храма. Паралелно са грађевинском санацијом, чија се обнова планира након одабира извођача радова, до краја године планира се потписивање уговора са Хрватским рестаураторским заводом за реконструкцију иконостаса храма Св. Николе, који је у потпуности уништен након минирања цркве 1991. године.

У мају 2003. године у Карловац су враћене иконе (рад Арсе Теодоровића) са иконостаса храма које су, Богу хвала, спашене прије минирања храма, тако да ће иконе бити враћене у храм Светог Николе након његове реконструкције.

Епархија горњокарловачка
Његово Преосвешћенство Епископ ГГ Герасим
41000 Карловац, ул. Др. Милана Немичића бр.15
тел. 047 / 642 352

Архијерејски намјесник плашчански
протојер-ставрофор **Мићо Костић**

СПЦО и Управа парохије на Ријеци
протојер-ставрофор
Мићо Костић
51000 Ријека, Ивана Зајца 24/1
тел: 051/335 399
факс: 051/ 324 160
моб: 091 514 82 50
E-mail:
spco-na-rijeci@ri.hinet.hr

СПЦО и Управа парохије у Пули
Игуман Данило (Љубошина)
52100 Пула, Прерадовићева 20
тел./факс. 052/ 224 647
052/ 520 654 Перој

СПЦО и Управа парохије у
Српским Моравицама
протојереј **Јеленко Стојановић**
51325 Моравице,
Докмановићи 10
тел/факс: 051/ 877 137
моб: 098 801 051

Манастир Гомирје
протосинђел **Михаило (Вукчевић)**
тел/факс: 051/ 878 188

СПЦО и Управа парохије у
Дрежници
протонамесник **Милош Орел**
47313 Дрежница, Центар бб
тел. 047/ 566 179
моб. 098 18 17 844

СПЦО и Управа парохије у Глини
јереј **Слободан Дракулић**
44400 Глина, Хрватска 20
тел/факс: 044/ 880 615

СПЦО и Управа парохије у Двору
протонамесник
Радослав Анђелић
44440 Двор,
Миле Блажевића Чађе 46
тел. 044/ 871 811
моб: 098 563 613

СПЦО и Управа парохије у
Плашком
јереј **Драган Анђонић**
47304 Плашки, Саборчанска 12
тел/факс: 047/ 573 459
моб: 091 533 25 02

СПЦО и Управа парохије у
Коларићу (Војнић)
јереј **Мирослав Бабић**
47220 Војнић, Коларић 50/а
моб: 091 590 62 02
тел. 047/ 883 519

СПЦО и Управа парохије у
Кореници
јереј **Далибор Танасић**
53230 Кореница, Врановача 52
моб: 098 95 96 886
тел. 053/ 776 279

СПЦО и Управа парохије у
Петрињи
јереј **Миле Ристић**
44250 Петриња, Владимира
Назора 13
тел/факс: 044/ 813 419
моб: 091 585 05 46

СПЦО и Управа парохије у
Карловцу
јереј **Душко Сјасојевић**
47000 Карловац, Тина Ујевића 5
тел/факс: 047/ 411 506
моб: 098 18 20 770
E-mail: spco-karlovac@eparhija-gornjkarlovacka.hr

WEB страница:
www.eparhija-gornjokarlovacka.hr

часопис
"Св.Сава Горњокарловачки"
E-mail: glasnik@eparhija-gornjkarlovacka.hr

Администрација WEB
странице
webmaster@eparhija-gornjokarlovacka.hr

ЊЕГОВА СВЕТОСТ ПАТРИЈАРХ СРПСКИ ГГ ПАВЛЕ
УПИСУЈЕ СЕ У ЈЕВАНЂЕЉЕ КАРЛОВАЧКЕ ПАРОХИЈЕ

ЊЕГОВА СВЕТОСТ ПАТРИЈАРХ СРПСКИ ГГ ПАВЛЕ У ПРАТЊИ ЕПИСКОПА
ГОРЊОКАРЛОВАЧКОГ ГГ ГЕРАСИМА И ПАРОХА КАРЛОВАЧКОГ
о. ДУШКА СПАСОЈЕВИЋА У ОБИЛАСКУ РУШЕВИНА ХРАМА Св. ОЦА НИКОЛАЈА

ПРЕД ПОРУЧЕНИЕМ ХРАМОМ Св. ОЦА НИКОЛАЈА